

VAISALA

VAISALA OYJ
TILINPÄÄTÖS
2008

Vaisala Oyj
PL 26
00421 HELSINKI
puh. 09 894 91, fax 09 8949 2227, www.vaisala.com
Kotipaikka: Vantaa, Y-tunnus: 0124416-2

Sisältö
Vaisala Oyj:n tilinpäätös vuodelta 2008

	Sivu
Hallituksen toimintakertomus	1
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	
Konsemin tunnusluvut	12
Tunnuslukujen laskentaperiaatteet	13
Konsemin viiden vuoden kehitys	14
Konsernitilinpäätös, IFRS	
Konsemituloslaskelma	15
Konsemitase	16
Konsemin rahavirtalaskelma	18
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	19
Konsemitilinpäätöksen liitetiedot	
Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet	20
Rahoitusriskienhallinta	26
Liiketoimintasegmentit	27
Yrityshankinnat	28
Pitkäaikaishankkeet	28
Liiketoiminnan muut tuotot	28
Poistot	28
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	29
Tutkimus- ja kehittämismenot	29
Rahoitustuotot- ja kulut	29
Tuloverot	29
Osakekohtainen tulos	31
Osakekohtainen osinko	31
Aineettomat hyödykkeet	31
Aineelliset hyödykkeet	33
Osuudet osakkuusyhtyrityksissä	34
Pitkäaikaiset saamiset	34
Vaihto-omaisuus	34
Myyntisaamiset ja muut saamiset	34
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	35
Rahavarat	35
Omaa pääomaa koskevat liitetiedot	36
Muut velat, korolliset	37
Eläkevelvoitteet	38
Varaukset	39
Ostovelat ja muut velat	39
Rahoitusvarojen ja -velkojen ryhmitellyt kirjanpitoarvot	39
Vastuusitoumukset ja annetut pantit	40
Lähipiiritapahtumat	40
Tilintarkastajan palkkiot	41
Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat	41
Emoyhtiön tilinpäätös, FAS	
Emoyhtiön tuloslaskelma	42
Emoyhtiön tase	43
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	45
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	46
Osakkeenomistuksen jakauma ja tiedot osakkeenomistajista	52
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	53
Käytetyt kirjanpitokirjat	54

Yleiskatsaus

Vuoden 2008 liikevaihto oli hyvällä tasolla. Kasvua tuli suurimmaksi osin Aasian-Tyynenmeren alueelta. Kustannuksiltaan mittavat kehityshankkeet jatkuivat ja vaikutukset näkyivät yhtiön koko vuoden tuloksessa. Myös valuuttakurssien kehitys vaikutti epäsuotuisasti, etenkin Yhdysvaltojen dollarin heikentyminen noin seitsemällä prosentilla. Vaisala julkisti vuoden lopulla uudistetun markkinasegmenttipohjaisen strategian ja sitä tukemaan perustetun organisaation.

Tulevaisuuden näkymät

Maailmantalouden epävakauden ja valuuttakurssien muutosten odotetaan edelleen vaikuttavan Vaisalan liiketoimintaan. Yhtiön asiakasrakenteen vuoksi alan markkinatilanteen odotetaan pysyvän pääosin ennallaan vuonna 2009. Vaisalan kasvun odotetaan jatkuvan vuonna 2009, mutta epävarmuus loppuvuodesta on kasvanut.

Kausivaihtelu on tyypillistä Vaisalan toiminnalle, ja ensimmäinen vuosineljännes tulee olemaan maltillinen.

Markkinatilanne, liikevaihto ja tilauskanta

Liikevaihto kehittyi myönteisimmin Aasian-Tyynenmeren alueella, jossa myynti kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 27,8 prosenttia 76,9 (60,2) miljoonaan euroon. Liikevaihto kasvoi myös Euroopassa 5,0 prosenttia 84,8 (80,7) miljoonaan euroon, samoin kuin Afrikan sekä Etelä- ja Väli-Amerikan alueella 39,0 prosenttia 13,9 (10,0) miljoonaan euroon. Pohjois-Amerikan liikevaihto laski 8,6 prosenttia 66,8 (73,2) miljoonaan euroon. Alueen laskuun vaikutti valuuttakurssien heikentyminen. Mikäli valuuttakurssit olisivat säilyneet muuttumattomina, Pohjois-Amerikan segmentti olisi laskenut 2,1 prosenttia.

Määrätietoinen kehitystyö ja kilpailukyvyyn ylläpito ovat auttaneet Vaisalaa säilyttämään vahvat markkinaosuutensa.

Saatujen tilausten määrä kasvoi 8,5 prosenttia vertailukauteen nähden 247,9 (228,5/2007; 243,6/2006) miljoonaan euroon. Konsernin tilauskanta oli tilikauden lopussa 90,3 (82,3) miljoonaa euroa. Tilauskannasta noin 20 miljoonaa euroa toimitetaan vuonna 2010 tai myöhemmin.

Vaisala-konsernin liikevaihto kasvoi 8,2 prosenttia vertailukauteen nähden 242,5 (224,1/2007; 220,8/2006) miljoonaan euroon. Kaikkien liiketoiminta-alueiden liikevaihto Vaisala Servicesia lukuunottamatta kasvoi, Vaisala Solutionsin 24,4 prosenttia, Vaisala Instrumentsin 12,1 prosenttia ja Vaisala Measurement Systemsin 9,4 prosenttia. Vaisala Servicesin liikevaihto laski 16,8 prosenttia. Valuuttakurssien heikentyminen alensi liikevaihtoa, ja mikäli Vaisalan kannalta tärkeimmät valuutat olisivat säilyneet edellisen vuoden tasolla, liikevaihto olisi kasvanut 11,9 prosenttia. Ulkomaantoimintojen osuus liikevaihdosta oli 94 (96) prosenttia.

Taloudellinen asema ja tulos

Tilikauden liikevoitto oli 15,7 prosenttia liikevaihdosta, eli 38,0 (35,3) miljoonaa euroa. Voitto ennen veroja oli 16,0 prosenttia liikevaihdosta eli 38,9 (37,0) miljoonaa euroa, kasvua 5,1 prosenttia. Tilikauden voitto oli 11,7 prosenttia liikevaihdosta eli 28,4 (25,8) miljoonaa euroa, kasvua 10,0 prosenttia.

Vaisala-konsernin vakavaraisuus ja likviditeetti säilyivät vahvoina. Taseen loppusumma 31.12.2008 oli 241,7 (225,6/2007; 219,2/2006) miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste oli tilikauden lopussa 82 % (83 %/2007; 81 %/2006).

Konsernin likvidien rahavarojen määrä oli 103,4 (99,2;2007; 87,3/2006) miljoonaa euroa.

Tutkimus ja tuotekehitys

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot olivat 24,6 (23,5/2007; 20,6/2006) miljoonaa euroa, eli 10,1 % konsernin liikevaihdosta.

Vaisala lanseerasi uuden kastepistelähettimen erittäin kuiviin olosuhteisiin ja öljynkosteuslähettimen voitelu- ja hydraulikkaöljyjen kosteuden mittauksiin. Lisäksi kosteus-, kastepiste-, öljynkosteus- ja painelähettimiin lisättiin LAN- ja WLAN-yhteydet, mikä lisäsi mahdollisuuksia palvella teollisia asiakkaitamme.

Sään mittausta varten tuotiin markkinoille uudistetut kosteusmittapään säälähetin ja tuulianturi. Lisäksi käynnissä oli useita asiakaskohtaisia tuotekehityshankkeita.

Investoinnit

Bruttoinvestoinnit olivat 12,2 (7,3/2007; 20,4/2006) miljoonaa euroa.

Koko organisaation kattavaa toiminnanohjausjärjestelmää ollaan ottamassa käyttöön. Uusi järjestelmä tukee strategiaa ja liiketoimintaprosesseja sekä korvaa useita nykyisin käytössä olevia järjestelmiä. Järjestelmä otetaan käyttöön asteittain ja tavoitteena on, että se on käytössä globaalisti vuoden 2010 loppuun mennessä.

Muutokset raportoinnissa

Vuoden 2008 ensimmäisestä osavuositarkastuksesta lähtien Vaisala-konsernin liiketoiminta on raportoitu neljässä segmentissä, jotka ovat Vaisala Instruments, Vaisala Measurement Systems, Vaisala Solutions ja Vaisala Services.

Kaikki vuoden 2007 vertailuluvut on muutettu tätä raportointimallia vastaavaksi ja ne ovat siten vertailukelpoisia. Vuoden 2007 vertailuluvut on julkaistu Vaisalan pörssitiedotteella 30.4.2008.

Vaisala Measurement Systems

Vaisala Measurement Systems koostuu luotaus-, pintasääjärjestelmä-, ukkosjärjestelmä-, tuulikeilain- ja säätutkaliiketoiminnoista. Muutoksena edelliseen vuoteen liiketoiminta-alueen tarjonta täydentyi, kun Vaisala Solutionsista siirrettiin yksittäiset tuotteet ja järjestelmät Vaisala Measurement Systemsin tuotevalikoimaan. Vastaavasti salamanpaikannuspalvelut siirtyivät Vaisala Services -liiketoiminta-alueeseen.

Vaisala Measurement Systemsin ulkoinen liikevaihto kasvoi 10,7 prosenttia vertailukauteen nähden 99,9 (90,2) miljoonaan euroon. Mikäli valuuttakurssit olisivat säilyneet edellisen vuoden tasolla, liikevaihto olisi kasvanut 13,9 prosenttia. Liikevoitto kasvoi 17,4 (12,3) miljoonaan euroon.

Liikevaihtoa kasvatti useiden asiakashankkeiden samanaikainen käynnistyminen luotausliiketoiminnassa ja pintasääjärjestelmissä. Sen sijaan käynnistyneistä hankkeista huolimatta liikevaihto tuulikeilaimissa ja ukkospaikannusjärjestelmissä jäi odotuksista, vaikka markkinaosuudet pysyivätkin ennallaan. Säätutkasta on useita tilauksia, jotka tuloutuvat pääasiassa vuonna 2009.

Vuosittainen myynnin vaihtelu on tälle liiketoiminnalle tyypillistä.

Ensimmäisen neljänneksen tuotantohäiriön aiheuttama viive saatiin kurrottua umpeen kolmannen neljänneksen aikana ja luotausliiketoiminnan liikevaihto vuonna 2008 oli suunnilleen edellisen vuoden tasolla.

Vaisala ja Australian ilmatieteen laitos allekirjoittivat kolmevuotisen, noin viiden miljoonan euron arvoisen sopimuksen radiosonditoimituksista maan yläilmakehän havaintoverkon tarpeisiin.

Vaisala ja Yhdysvaltojen ilmailuviranomainen FAA (US Federal Aviation Administration) sopivat säätutkan signaaliprosessoreiden ja ohjelmistojen toimittamisesta FAA:n tutkaverkkoon USA:n lentokentille. Sopimuksen arvo on 6,9 miljoonaa dollaria ja toimitukset tapahtuvat vuoden 2009 aikana.

Vaisala ilmoitti toimittavansa Venäjän ilmatieteen laitokselle (Roshydromet) uusinta pintasään havainnointiin tarkoitettua teknologiaa. Sopimuksen arvo on 4,7 miljoonaa euroa, ja toimitukset alkoivat vuoden 2008 aikana.

Vaisala Measurement Systemsin ulkoisilta asiakkailta saamien tilausten määrä oli 109,3 miljoonaa euroa ja tilauskanta katsauskauden lopussa 41,7 miljoonaa euroa.

Vaisala Instruments

Vaisala Instruments koostuu kosteuden, barometrisen paineen, hiilidioksidin, kastepisteen, hapen, tuulen ja näkyvyyden mittaamiseen keskittyvistä liiketoiminnoista.

Yhdysvaltain dollarin heikkenemisestä huolimatta instrumenttiliiketoiminta on kehittynyt hyvin. Liiketoiminta-alueen ulkoinen liikevaihto kasvoi 8,8 prosenttia vertailukauteen nähden 72,0 (66,2) miljoonaan euroon. Mikäli valuuttakurssit olisivat säilyneet edellisen vuoden tasolla, liikevaihto olisi kasvanut 11,7 prosenttia. Tilikauden liikevoitto nousi 24,3 (20,5) miljoonaan euroon.

Instrumenttiliiketoimintaa kasvattivat erityisesti sääninstrumenttien myynti sekä myynti tärkeille teollisuusasiakkaille.

Vaisala Instrumentsin ulkoisilta asiakkailta saamien tilausten määrä oli 71,5 miljoonaa euroa ja tilauskanta katsauskauden lopussa 7,8 miljoonaa euroa.

Vaisala Solutions

Ratkaisutarjonnan painopiste on sähän liittyvissä ilmailun, liikenteen sekä meteorologian ja hydrologian kokonaisratkaisuisissa, joten yksittäiset tuotteet ja järjestelmät siirtyivät vuonna 2008 Vaisala Measurement Systemsiin. Lisäksi tiesääpalvelut siirtyivät Vaisala Services -liiketoiminta-alueelle.

Liiketoiminta-alueen ulkoinen liikevaihto kasvoi 24,4 prosenttia vertailukauteen nähden ja oli 43,1 (34,6) miljoonaa euroa. Mikäli valuuttakurssit olisivat säilyneet edellisen vuoden tasolla, liikevaihto olisi kasvanut 27,3 prosenttia. Tilikauden liiketulos oli -0,5 (-0,6) miljoonaa euroa. Vaisala Solutions on ostanut noin 10 miljoonalla eurolla tuotteita Instrumentsista ja Measurement systemsista, mikä näkyy näiden yksiköiden tuloksissa.

Kasvu oli hyvää etenkin lentokenttäliiketoiminnassa ja tiesääjärjestelmissä. Meteorologisten ja hydrologisten järjestelmien (MHS) osalta on käynnissä useita projekteja, jotka eivät ole vielä tuloutuneet.

Vaisala Solutionsin saamien tilausten määrä oli 41,8 miljoonaa euroa ja tilauskanta katsauskauden lopussa 27,9 miljoonaa euroa.

Vaisala Services

Vaisalan palveluliiketoiminta on keskitetty Vaisala Services -liiketoiminta-alueeseen, joka aloitti toimintansa vuoden 2008 alusta. Vaisala Services koostuu tuotepalveluista ja havaintopalveluista.

Palveluliiketoiminnan ulkoinen liikevaihto laski 16,8 prosenttia vertailukauteen nähden ja oli 27,5 (33,0) miljoonaa euroa. Mikäli valuuttakurssit olisivat säilyneet edellisen vuoden tasolla, liikevaihto olisi laskenut 11,0 prosenttia. Tilikauden liiketulos oli -0,2 (5,7) miljoonaa euroa.

Vaisala Services on uusi liiketoiminta-alue voimakkaassa kehitysvaiheessa. Kilpailu sekä havainto- että tuotepalvelumarkkinoilla on kiristynyt vuoden aikana. Lisäksi globaalit tehokkuuteen ja kasvuun tähtäävät kehittämistoimenpiteet nostivat kiinteitä kustannuksia. Nämä sekä valuuttakurssien heikentyminen vaikuttivat negatiivisesti palveluliiketoiminnan liikevaihtoon ja kannattavuuteen. Vaisala Servicesin liikevaihdosta yli 70 prosenttia laskutetaan Yhdysvaltain dollareina tai Englannin puntina.

Vaisala Servicesin saamien tilausten määrä oli 25,3 miljoonaa euroa ja tilauskanta katsauskauden lopussa 12,9 miljoonaa euroa.

Henkilöstö

Vaisala-konsernin henkilöstön määrä oli tilikaudella keskimäärin 1 177 (1 113/2007; 1 069/2006). Henkilöstöstä 39 (39/2007; 40/2006) prosenttia työskenteli konsernin ulkomaisissa toimipisteissä.

Tutkimus- ja tuotekehitystehtävissä työskenteli 20 (21/2007; 19/2006) prosenttia konsernin henkilökunnasta.

Yhtiössä palkan määräytymisen perusteina ovat paikalliset kollektiiviset ja yksilölliset sopimukset, tehtävässä suoriutuminen sekä tehtävän vaativuus. Peruspalkkaa täydentävät tuloksiin sidotut palkkiojärjestelmät, joiden piirissä on yhtiön koko henkilöstö. Vuonna 2008 maksettujen palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma oli 59,7 (57,2/2007; 57,3/2006) miljoonaa euroa.

Vaisalassa on käytössä kaksi palkitsemisjärjestelmää; koko henkilöstön kattava liikevaihdon ja kannattavuuden kehittämiseen perustuva bonusjärjestelmä sekä kolmivuotinen avainhenkilöt kattava kannattavuuden kehittämiseen sidottu järjestelmä.

Muutokset yhtiön johdossa

Martti Husu nimitettiin Meteorology-liiketoimintayksikön vetäjäksi ja johtoryhmän jäseneksi 1.1.2009 alkaen. Jouni Rantanen nimitettiin Products and Technology -yksikön vetäjäksi ja johtoryhmän jäseneksi 1.1.2009 alkaen. Kimmo Korpela nimitettiin Vaisalalan liiketoiminnan kehitysjohtajaksi ja laajennetun johtoryhmän jäseneksi 7.1.2009 alkaen.

Myynti- ja markkinointijohtaja Matti Ervasti ja liiketoiminnan kehitysjohtaja Tapio Engström erosivat yhtiön palveluksesta.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan järjestäminen

Yrityksellä on käytössä konsernin hallituksen hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa on kartoitettu strategiset, operatiiviset ja rahoitusriskit. Konsernin johtoryhmä arvioi säännöllisesti riskienhallintapolitiikkaa, käytäntöjen kattavuutta ja painopisteitä. Poliitiikan tavoitteena on varmistaa henkilöstön, toiminnan ja tuotteiden turvallisuus sekä toiminnan jatkuvuus. Poliitiikka kattaa myös tietopääoman sekä yrityskuvan ja brandin suojaamisen. Asianmukainen ja ajantasainen riskikäsitys sisällytetään päätöksentekoon ja huomioidaan yhtiön liiketoimintasuunnitelmassa.

Operatiivista toimintaa ohjaavat yksityiskohtaisemmat toimintaperiaatteet päätetään johtoryhmässä. Näitä ovat muun muassa hyväksymis-, tarjous- ja ostovaltuudet ja maksuehdot.

Sijoituspolitiikan pääperiaatteet tärkeysjärjestyksessä ovat a) luottotappioriskin minimoiminen, b) likviditeetti ja c) sijoitusten tuotto. Sijoitusten maksimipituus on 12 kuukautta.

Vaisalalan toimintaympäristöön kuuluvat normaalit, kansainväliseen liiketoimintaan liittyvät riskit. Näistä merkittävimpiä ovat riskit, jotka liittyvät maailmantalouden muutoksiin, valuuttakurssien, erityisesti Yhdysvaltain dollarin vaihteluun, toimittajaverkoston hallintaan ja tuotantotoimintaan. Näitä riskejä seurataan ja niihin varaudutaan yhtiössä riskienhallintapolitiikan mukaisesti.

Vaikutettavissa olevien toiminnallisten riskien hallinnoimiseksi on luotu konsernitason vakuutusohjelmia. Ne kattavat konsernin omaisuusvahinkoihin, liiketoiminnan keskeytymiseen, erinäisiin vastuihin, kuljetuksiin ja liikematkustamiseen liittyviä riskejä. Yhtiön riskinkantokyky suhteessa riskeihin on hyvä ja yhtiöllä on vahva pääomarakenne, joka takaa pääoman riittävyyden.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Lähiajan merkittävimpien riskien ja epävarmuustekijöiden arvioidaan liittyvän yleiseen talouskehitykseen, valuuttakurssien vaihteluun, tuotannon häiriöttömään toimintaan ja mahdollisiin osto- tai investointikäyttäytymisen muutoksiin. Rahoitusmarkkinoiden epävarmuuden vuoksi toimittajariskien on havaittu jonkin verran lisääntyneen katsauskauden aikana.

Olennot muutokset alihankkijasuhteissa, alihankkijoiden toiminnassa ja toimintaympäristössä voivat vaikuttaa negatiivisesti myös Vaisalalan toimintaan. Näitä riskejä seurataan ja niihin varaudutaan yhtiössä riskienhallintapolitiikan mukaisesti.

Yhtiössä on käynnissä merkittäviä kehityshankkeita ja organisaatiomuutoksia, joilla luodaan perustaa uuden strategian toteutumiselle. Lisäksi kehitteillä on koko konsernin kattava uusi toiminnanohjausjärjestelmä. Nämä saattavat muodostaa lyhyellä aikavälillä Vaisalan liikevaihtoon ja tulokseen liittyviä riskejä.

Korkoriski

Yhtiöllä ei ole olennaisia korollisia velkoja. Korkotason muutosten vaikutukset korollisten saatavien ja velkojen arvoon eri valuutoissa aiheuttavat korkoriskin. Korkoriski on johdon arvion mukaan pieni ja sisältyy sijoitettavan varallisuuden tuottoon korkotason muuttuessa. Koron muutos vaikuttaa sekä rahavirtoihin että sijoitusten käypään arvoon. Yhden prosenttiyksikön korkotason muutos vaikuttaisi yhtiön verojen jälkeiseen tulokseen n. 396 (354) tuhatta euroa. Lisätietoja korollisista saatavista on annettu liitetietojen kohdassa 21.

Sijoitustoiminnan markkinariski

Konserni sijoittaa kassavarojaan lyhyen koron rahastoihin ja altistuu siten toiminnassaan noteerattujen korkorahastojen markkinahintojen vaihtelusta aiheutuvalle hintariskille. Koska rahastojen sijoituskohteeksi valitaan liikkeeseenlaskijoita (valtiot, kunnat ja rahoituslaitokset), joiden luottokelpoisuusluokitus on erittäin hyvä, rahastoihin liittyvä luottoriski on vähäinen. Rahastot sijoittavat euromääräisiin korkotuotteisiin, joten valuuttakurssiriskiä ei ole. Lyhyiden markkinakorkojen nousu saattaa hetkellisesti laskea rahasto-osuuden arvoa. Käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmaan rahoitustuottojen ja kulujen ryhmään. Mikäli korkorahastosijoitusten arvo kasvaisi tai heikkenisi 5 % sijoitusosuuden pysyessä ennallaan, olisi sen vaikutus verojen jälkeiseen tulokseen 963 (1.484) tuhatta euroa. Lisätietoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista varoista on annettu liitetietojen kohdassa 20.

Valuuttariski

Toiminnan kansainvälisyys altistaa konsernin riskeille, jotka syntyvät kun eri valuutoissa olevat sijoitukset muunnetaan emoyrityksen toimintavaluuttaan. Konsernin kannalta merkittävimmät valuutat ovat USA:n dollari, Japanin jeni ja Englannin punta. Konsernilla on useita sijoituksia ulkomaisiin tytäryrityksiin, joiden nettovarallisuus on alttiina valuuttariskille. Konserni ei suojaa tytäryritysten nettovarallisuuden valuuttariskiä. Erillisessä taulukossa on esitetty herkkyysanalyysi siitä, miten konsernin merkittävimpien valuuttojen ja euron keskikurssin ja tilinpäätöspäivän kurssin muutokset vaikuttaisivat konsernin tulokseen verojen jälkeen. Laskelmassa ei ole huomioitu emoyhtiön tilikaudenaikaisten muiden valuuttamääräisten ostojen vaikutusta.

			Vaikutus tulokseen verojen jälkeen € 1000
2008			
USD/EUR	valuuttakurssin nousu	10 %	675
	valuuttakurssin lasku	10 %	-642
JPY/EUR	valuuttakurssin nousu	10 %	226
	valuuttakurssin lasku	10 %	-185
GBP/EUR	valuuttakurssin nousu	10 %	554
	valuuttakurssin lasku	10 %	-509
2007			
USD/EUR	valuuttakurssin nousu	10 %	906
	valuuttakurssin lasku	10 %	-832
JPY/EUR	valuuttakurssin nousu	10 %	199
	valuuttakurssin lasku	10 %	-163
GBP/EUR	valuuttakurssin nousu	10 %	613
	valuuttakurssin lasku	10 %	-555

Konserni käsittelee monetaariset erät nettomääräisesti kirjanpidossa ja käyttää niiden suojaamiseen valuuttatermiinejä, joihin konserni ei sovelle IAS 39 mukaista suojauslaskentaa. Konsernin liikevaihdosta noin kolmannes syntyy Yhdysvaltain dollareina. Konsernin ostoista merkittävä osa tapahtuu euroissa. Nettoposition suojaamiseen käytetään valuuttatermiinejä. Suojausasteena pidetään noin 50 % tilauskannasta ja myyntisaatavista. Suojauksen suorittaa emoyhtiö (liitetiedot 10 Rahoitustuotot ja -kulut).

Maksuvalmiusriski

Konsernissa pyritään jatkuvasti arvioimaan ja seuraamaan liiketoiminnan vaatiman rahoituksen määrää, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi. Konsernin rahoitus järjestetään emoyhtiön kautta ja tytäryhtiöiden rahoitus hoidetaan konsernin sisäisillä lainoilla. Emoyhtiö antaa myös tarvittavat limiittitakaukset tytäryhtiöille. Rahoitusriskien hallinnasta vastaa emoyhtiö, kuten myös likvideettilyijäämän sijoittamisesta. Yhtiöllä ei ole muita konsernin ulkopuolisia rahoitusvelkoja kuin rahoitusleasingvelat (liitetieto 23 Muut velat)

Maksuvalmiusriski on nykyisellä taserakenteella olematon.

Vastapuoliriski

Likvidejä varoja sijoitetaan vahvistettujen limiittien rajoissa kohteisiin, joiden luottokelpoisuus on hyvä. Sijoituskohteet sekä niille määritellyt limiitit tarkistetaan vuosittain. Lisätietoja sijoitusten luokituksesta on annettu liitteellä 21 Rahavarat.

Luottoriski

Konsernin luotonantopolitiikka on tiukka. Luottoriskejä vastaan suojaudutaan käyttämällä maksuehtoina remburssia, ennakkomaksuja ja pankkitakauksia. Konsernin johdon näkemyksen mukaan yrityksellä ei ole merkittäviä luottoriskikeskittymiä, koska globaalisti jakautuneen asiakaskunnan ansiosta yksittäinen asiakas tai asiakasryhmä ei muodosta liian merkittävää riskiä. Tilikauden aikana myyntisaamisista tulosvaikutteisesti kirjattujen luottotappioiden määrä on ollut 0,4 (0,3) miljoonaa euroa ja tilikauden nettoluottotappioiksi jäi 0,4

(-0,1) miljoonaa euroa. Luottotappiot ovat aiheutuneet asiakkaan taloudellisen ympäristön odottamattomasta muutoksesta. Konsernin luottoriskin enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa tilikauden lopussa. Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitetiedossa 19.

Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on optimaalisen pääomarakenteen avulla varmistaa normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa omistaja-arvoa. Tavoitteena on paras mahdollinen tuotto pitkällä aikavälillä. Optimaalinen pääomarakenne takaa myös pienemmät pääoman kustannukset.

Pääomarakenteeseen vaikutetaan mm. osingonjaon ja osakeantien kautta. Konserni voi vaihdella ja mukauttaa osakkeenomistajille maksettujen osinkojen tai näille palautettavan pääoman määrää, tai uusien liikkeeseen laskettavien osakkeiden lukumäärää. Yhtiöllä ei ole olennaisia rahoitusvelkoja. Pääomana hallinnoidaan konsernitaseen osoittamaa omaa pääomaa. Konserniin ei sovelleta ulkopuolisia pääomavaatimuksia.

Sisäinen valvonta

Vaisala pyrkii olemaan vastuullinen yritys, ja tätä tavoitetta tukemaan yhtiössä on määritelty asianmukaiset sisäisen valvonnan periaatteet. Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin mukaisesti sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa yrityksen toiminnan tehokkuus ja kannattavuus, tiedon luotettavuus sekä yhteensopivuus soveltuvien säädösten ja toimintaperiaatteiden kanssa. Sisäinen valvonta pyrkii parantamaan hallituksen ohjaustehtävän toteutumista.

Vaisalan sisäinen valvonta on prosessi, jota toteuttavat yhtiön hallitus, johto ja työntekijät. Se pyrkii varmistamaan että toiminta on tehokasta, tuloksellista ja strategian mukaista, taloudellinen raportointi ja johdon tieto on luotettavaa, viimeisteltyä ja oikea-aikaista, ja että yritys toimii voimassaolevien lakien ja säädösten mukaisesti ja noudattaa Vaisalan sisäisiä toimintaohjeita, eettisiä periaatteita ja yritys vastuuta.

Vaisalan sisäisen valvonnan osatekijät ovat:

- Sisäisen valvonnan, riskienhallinnan sekä hallinnointiperiaatteet ja toimintatavat, jotka yhtiön hallitus on määritellyt.
- Johto, joka valvoo näiden toimintaohjeiden ja periaatteiden soveltamista ja toteutusta.

- Taloushallinto ja liiketoiminnan kontrollerit, jotka seuraavat toiminnan tehokkuutta ja vaikutuksia sekä tilinpäätösraporttien ja johdolle tehtävien raporttien luotettavuutta.
- Yhtiön riskienhallintaprosessi, jonka mukaisesti tarkkaillaan, arvioidaan ja pyritään estämään Vaisalan tavoitteiden toteutumista uhkaavia riskejä.
- Lainmukaisuus, jotta varmistetaan, että kaikkia toimintaan liittyviä lakeja, säädöksiä, sisäisiä toimintaohjeita ja eettisiä arvoja, mukaan lukien kestävä kehitys, noudatetaan.
- Tehokas valvonta kaikilla organisaatiosasoilla kattaen räätälöidyt prosessikohtaiset ohjeet ja minimivaatimusten määrittelyn liiketoiminta- ja maatieteellisille alueille.
- Yhteiset eettiset arvot ja koko henkilöstön sisäisen valvonnan kulttuuri.
- Sisäisen tarkastuksen toimeksiannot, joiden avulla seurataan valvonnan tehokkuutta tarpeen mukaan.

Sisäisen valvonnan roolit ja vastuut

Hallitus

- Ylin vastuu yrityksen hallinnosta ja toimintojen asianmukaisesta organisoinnista.
- Varmistaa, että yhtiö toimii arvojensa mukaisesti.
- Hyväksyy sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja hallinnointikoodin mukaiset toimintaohjeet.
- Hallitus tai toimitusjohtaja voi velvoittaa ulkoisia tilintarkastajia tai muita palveluntarjoajia suorittamaan sisäisen tarkastuksen toimeksiantoja, mikäli tarpeen.

Toimitusjohtaja

- Vastaa yrityksen päivittäisestä johtamisesta hallituksen ohjeiden ja määräysten mukaisesti.
- Luo perustan sisäiselle valvonnalle johtamalla ja ohjaamalla ylintä johtoa ja seuraamalla sitä, kuinka he valvovat omia liiketoimintojaan.
- Varmistaa, että yrityksen kirjanpitokäytännöt noudattavat lakia ja että taloushallintoa johdetaan luotettavasti.

Johtoryhmä

- Ylin johto on vastuussa siitä, että organisaation eri yksiköihin luodaan yksityiskohtaisemmat sisäisen valvonnan toimintaohjeet ja käytännöt. Erityisen tärkeässä roolissa on globaali talousjohto, jonka valvontatoimenpiteet kattavat kaikki yhtiön operatiiviset ja muut yksiköt.

Taloushallinto

- Auttaa yksiköitä luomaan asianmukaiset valvontakäytännöt.
- Riskienhallintajohtajan kanssa ohjaa yrityksen riskienhallintaprosessia ja raportoi sen toteutumisesta johdolle.
- Seuraa valvontatoimenpiteiden riittävyttä ja toimivuutta käytännön tasolla.

Sisäisen tarkastuksen toimeksiannot

- Tutkivat ja arvioivat organisaation hallinnon asianmukaisuutta ja tehokkuutta, riskienhallintaprosessia, sisäisen valvonnan järjestelmää ja suorituksen laatua organisaation tavoitteita toteutettaessa.

Yhtiön lakimies, liiketoimintayksiköiden ja funktioiden vetäjät

- Vastaavat siitä, että kaikki heidän vastuualueisiinsa kuuluvat yksiköt ja työntekijät noudattavat asianmukaisia lakeja, säädöksiä ja sisäisiä toimintaohjeita.

Vaisalan osake

Vuoden 2008 lopussa hallituksella ei ollut valtuuksia osakepääoman korotukseen eikä uusien osakkeiden, erityisten oikeuksien tai optio-oikeuksien liikkeellelaskuun.

31.12.2007 Vaisalan A-osakkeen kurssi NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä oli 35,60 euroa ja tilikauden lopussa 22,11 euroa. Tilikauden ylin noteeraus oli 36,49 euroa ja alin 19,50 euroa.

Vaisalan osakkeita vaihdettiin pörssissä tilikauden aikana 2.277.884 (5.595.292) kappaletta.

Vaisalalla on 18.218.364 osaketta, joista 3.405.584 kuuluu sarjaan K ja 14.812.780 kuuluu sarjaan A. Osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo on noin EUR 0,42. K- ja A-sarjan osakkeet eroavat toisistaan siten, että jokainen K-osake tuottaa oikeuden äänestää yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä (20) äänellä ja jokainen A-osake yhdellä (1) äänellä. A-sarjan osakkeet muodostavat 81,3 % kaikista osakkeista ja 17,9 % äänimäärästä. K-sarjan osakkeet muodostavat 18,7 % kaikista osakkeista ja 82,1 % äänimäärästä.

Vaisalan A-sarjan osakkeiden markkina-arvo 31.12.2008 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 327,3 miljoonaa euroa. Kaikkien osakkeiden markkina-arvo, jossa pörssissä noteeraamattomat K-sarjan osakkeet on arvostettu A-sarjan osakkeiden katsauskauden päätöspäivän päätöskurssiin, oli katsauskauden lopussa 402,6 miljoonaa euroa ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita.

Suurimmat osakkeenomistajat löytyvät yhtiön Internet-sivuilta ja tilinpäätöksen liitetiedoista.

Osakkeet tuottavat yhtäläisen oikeuden osinkoon. Yhtiöjärjestyksen mukainen osakkeiden enimmäismäärä on 68.490.017 kappaletta ja konsernin enimmäisosakepääoma on 28,8 miljoonaa euroa. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti. Osakkeita eivät rasita suostumus- tai lunastuslausekkeet.

Yhtiöjärjestyksen mukaan K-sarjan osake voidaan muuntaa A-sarjan osakkeeksi yhtiöjärjestyksestä tarkemmin ilmenevällä tavalla.

Vaisala Oyj:n hallituksen omistamien ja hallitsemien osakkeiden lukumäärä 31.12.2008 oli 1.353.425 kpl ja osuus kokonaisuäänimäärästä 15,6 % (vuonna 2007 1.394.601 kpl ja 16,6 % kokonaisuäänimäärästä). Yhtiön toimitusjohtaja ei omistanut osakkeita tai optioita 31.12.2008.

K-osakkeen muuntaminen A-osakkeeksi

Vaisala Oyj:n listaamattomista K-osakkeista listatuiksi A-osakkeiksi muunnetut uudet A-osakkeet (500 kpl) merkittiin kaupparekisteriin 25.06.2008. Uudet osakkeet haettiin kaupankäynnin kohteeksi 26.06.2008 alkaen.

Vaisala Oyj:n listaamattomista K-osakkeista listatuiksi A-osakkeiksi muunnetut uudet A-osakkeet (500 kpl) merkittiin kaupparekisteriin 03.09.2008. Uudet osakkeet haettiin kaupankäynnin kohteeksi 04.09.2008 alkaen.

Vaisala Oyj:n listaamattomista K-osakkeista listatuiksi A-osakkeiksi muunnetut uudet A-osakkeet (801 kpl) merkittiin kaupparekisteriin 12.12.2008. Uudet osakkeet haettiin kaupankäynnin kohteeksi 15.12.2008 alkaen

Omat ja emoyhtiön osakkeet

Yhtiön hallussa oli tilikauden päättyessä omia A-osakkeita 9.150 kappaletta, joiden suhteellinen osuus osakepääomasta on 0,05 % ja äänimäärästä 0,01 %. Yhtiön hallussa olevista osakkeista suoritettu vastike on 251.898,31 euroa.

Hallitus

Jäsenet

Vaisala Oyj:n hallitukseen kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään kolme (3) ja enintään kuusi (6) jäsentä. Voimassa olevan käytännön mukaisesti hallituksessa on kuusi jäsentä. Yhtiökokous valitsee kaikki hallituksen jäsenet. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Toimikausi

Hallituksen jäsenten toimikausi poikkeaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodissa annetun suosituksen kohdan 10 mukaisesta yhden vuoden toimikaudesta. Toimikausi on yhtiöjärjestyksen mukaisesti 3 vuotta. Toimikausi alkaa vaalin suorittaneen yhtiökokouksen päätyttyä ja päättyy kolmanneksi (3.) seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Suosituksessa 15. annettujen kriteerien mukaan kaikki hallituksen 6 jäsentä ovat yhtiöstä riippumattomia. Suosituksessa 15. annettujen kriteerien mukaan sekä yhtiöstä että osakkeenomistajista riippumattomia ovat Yrjö Neuvo, Stig Gustavson, Mikko Niinivaara ja Maija Torkko. Raimo Voipio ja Mikko Voipio ovat suosituksen 15. kriteerien mukaan riippuvaisia merkittävistä osakkeenomistajista. Suosituksen 14 vaatimat riippumattomuudet toteutuvat nykyisellä hallituksen kokoonpanolla.

Konsernin toimitusjohtaja

Vaisala Oyj:n toimitusjohtajan nimittää yhtiön hallitus. Toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa yhtiön toimintaa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti sekä informoida hallitusta yhtiön liiketoiminnan ja taloudellisen tilanteen kehityksestä. Hän vastaa myös yhtiön hallinnon järjestämisestä.

Sisäpiiritapahtumat

Sisäpiirille ei ole myönnetty lainoja eikä sen puolesta ole annettu vastuusitoumuksia.

Konsernirakenne

Yhtiöllä on sivuliikkeet Intiassa, Kanadassa, Kiinassa, Malesiassa ja Yhdistyneissä Arabiemiraateissa. Sivuliikkeiden osoitteet ja yhteystiedot löytyvät yrityksen Internet-sivuilta.

Ympäristö

Vaisala allekirjoitti Teknologiateollisuuden kanssa energiatehokkuussopimuksen, jolla tavoitellaan energiatehokkuutta ja kustannussäästöjä sekä torjutaan ilmastonmuutosta. Tehdaskiinteistöjen osalta tehtiin energiankulutuksen lähtötilanneanalyysi, jonka perusteella energian käytön tehostamisinvestoinnit ja säästötoimenpiteet osataan kohdentaa oikein.

Vaisala ilmoitti aloittavansa rakennusprojektin, joka tuo modernimmat toimistotilat noin 200 työntekijälle. Energiatehokkuussopimuksen mukaisesti uudesta rakennuksesta tehdään energiatehokas ja ekologisesti moderni uudisrakennus. Rakennusprojekti alkaa vuoden 2009 toisella vuosineljänneksellä ja uuden rakennuksen on suunniteltu olevan valmis vuoden 2010 loppuun mennessä. Investoinnin osalta energiatehokkuuden arvioidaan parantuvan 15 % vanhoihin kiinteistöihin verrattuna.

Vaisala aloitti yhteiskuntavastuuraportoinnin valmistelun vuonna 2008. Raportti laaditaan Global Reporting Initiative (GRI G3) ohjeistuksen mukaisesti. Yritys liittyi myös YK:n Global Compact -hankkeeseen, joka edistää ihmisoikeuksia, työntekijöiden oikeuksia, ympäristönsuojelua ja korruptionvastaista toimintaa. Vaisala on sitoutunut noudattamaan näitä arvoja toiminnassaan ja sisällyttänyt ne eettisiin toimintaohjeisiinsa.

Yhtiön ensimmäinen GRI-pohjainen yhteiskuntavastuuraportti julkaistaan maaliskuussa 2009.

Aktiivinen vaikuttaja tiedeyhteisöissä

Vaisala käy aktiivista dialogia eri sidosryhmien kanssa ja vaikuttaa tieteen ja erityisesti ympäristömittauksen kehitykseen. Vaisala on mukana useissa hankkeissa yhdessä alan johtavien tutkimuslaitosten, kuten Yhdysvaltain meren ja ilmakehän tutkimuslaitoksen NOAA:n (National Oceanic and Atmospheric Administration), Colorado State Universityn sekä Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen (VTT) ja Teknillisen korkeakoulun kanssa.

Vaisalan edustajat osallistuvat Suomen Teknologiateollisuus ry:n hallitukseen ja eri työryhmiin, kuten Teknologiateollisuuden ympäristötyöryhmän toimintaan. Vaisala tekee myös tiivistä yhteistyötä useiden eri meteorologisten kumppaneiden kanssa eri puolilla maailmaa ja osallistuu YK:n alaisen World Meteorological Organizationin (WMO), toimintaan. Vaisala on myöntänyt tutkimusapurahoja useille eri yliopistoille, opiskelijoille ja tutkijoille sekä Suomessa että USA:ssa. Vaisala on Suomeen vuonna 2008 perustetun energia- ja ympäristöalan strategisen huippuosaamisen keskittymän, Cleen Oy:n, osakas.

Esitykset yhtiökokoukselle

Hallituksen esitys voitonjaoksi

Tilinpäätöksen 31.12.2008 mukaan emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 140.308.928,32 euroa, josta tilikauden voitto on 24.794.249,46 miljoonaa euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

- osinkona jaetaan 0,90 euroa/osake eli yhteensä	16.388.292,60 euroa
- jätetään omaan pääomaan	123.920.635,72 euroa
yhteensä	140.308.928,32 euroa.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Täsmäytyspäiväksi on päätetty 31.3.2009 ja osingonmaksupäiväksi ehdotetaan 7.4.2009.

Hallituksen jäsenistä erovuorossa ovat Stig Gustavson ja Mikko Voipio. Osakkeenomistajat, jotka edustavat yli 10 %:a kaikista yhtiön äänistä, ovat ilmoittaneet esittävänsä Vaisala Oyj:n 26.3.2009 kokoontuvalle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että hallituksen jäsenmäärä olisi kuusi. Hallitus esittää Stig Gustavsonin ja Mikko Voipion uudelleen valintaa.

Tilintarkastusyhteisöksi hallitus ehdottaa valittavaksi uudelleen KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n ja Hannu Pellisen KHT.

Ehdotettavat henkilöt ja tilintarkastaja ovat antaneet suostumuksensa valintaan.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Vaisalan yhdysvaltalainen tytäryhtiö Vaisala Inc. osti lentokenttäpalveluja tarjoavan Aviation Systems Maintenance, Inc (ASMI) yrityksen Kansasista Yhdysvalloista. Kauppa toteutui 1.1.2009 ja kauppahinta oli 3,2 miljoonaa dollaria.

Vantaalla 12. päivänä helmikuuta 2009

Vaisala Oyj
Hallitus

Vaisala Oyj

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut		IFRS 2008	IFRS 2007	IFRS 2006
Liikevaihto	M€	242.5	224.1	220.8
vienti ja ulkomaantoiminta, %		94.5%	95.8%	96.6%
Liikevoitto	M€	38.0	35.3	38.6
% liikevaihdosta		15.7%	15.8%	17.5%
Voitto ennen veroja	M€	38.9	37.0	38.2
% liikevaihdosta		16.0%	16.5%	17.3%
Oman pääoman tuotto-%		15.5%	14.9%	16.4%
Sijoitetun pääoman tuotto-%		15.5%	15.1%	16.4%
Omavaraisuusaste (%)		82.4%	82.6%	81.0%
Current ratio		3.6	3.5	3.3
Bruttoinvestoinnit	M€	12.2	7.3	20.4
% liikevaihdosta		5.0%	3.3%	9.2%
Tutkimusinvestoinnit				
koneisiin ja laitteisiin	M€	0.5	0.6	0.3
Tutkimus- ja kehitysmenot	M€	24.6	23.5	20.6
% liikevaihdosta		10.1%	10.5%	9.3%
Tilaukanta tilikauden päättyessä	M€	90.3	82.3	77.6
Henkilöstö keskimäärin		1177	1113	1069

Osakekohtaiset tunnusluvut

Tulos/osake (EPS),	€	1.56	1.42	1.46
Tulos/osake (EPS), laskettuna optio-				
lainan laimennusvaikutuksella,	€	1.56	1.42	1.46
Liiketoiminnan rahavirta/osake,	€	1.77	1.98	1.96
Oma pääoma/osake,	€	10.47	9.68	9.32
Osinko/osake,	€	*0.90	*0.85	0.85
Osinko/tulos,	%	**57.7%	59.9 %	58.2 %
Efekttiivinen osinkotuotto-%		3.8%	2.4%	2.6%
Hinta/voittosuhte (P/E)		14.18	25.11	22.65
A-osakkeen kurssikehitys				
vuoden ylin,	€	36.49	41.99	33.33
vuoden alin,	€	19.50	29.43	23.10
vuoden keskimurssi,	€	25.82	37.31	26.64
päättöskurssi,	€	22.11	35.60	33.07
Koko osakekannan markkina-arvo				
tilinpäätöspäivänä ***	M€	402.6	648.2	602.2
A-osakkeen vaihto				
vaihto, kpl	kpl	2 277 884	5 595 292	6 873 504
% sarjan kokonaismäärästä		15.4%	37.8%	46.4%
Osakeantioikaistu osakkeiden lkm yht.	kpl	18 209 214	18 209 214	18 174 250
josta A-osakkeita	kpl	14 812 780	14 810 979	14 809 079
josta K-osakkeita	kpl	3 405 584	3 407 385	3 409 285
Ulkona olevat osakkeet 31.12.	kpl	18 209 214	18 209 214	18 209 214

* Hallituksen esitys

** Hallituksen esityksen mukaisesti laskettuna

*** A- ja K-osakkeiden arvo on tässä laskettu samansuuruisiksi

Tunnuslukujen laskenta

Oman pääoman tuotto-% (ROE)	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja} - \text{verot}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus (keskimäärin)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)	=	$\frac{\text{Voitto verojen jälkeen} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (keskimäärin)}} \times 100$
Omavaraisuusaste (%)	=	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Current ratio	=	$\frac{\text{Rahoitusomaisuus} + \text{vaihto-omaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$
Tulos/osake (EPS), €	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja} - \text{verot} +/- \text{vähemmistöosuus}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, osakeantioikaistu}}$
Liiketoiminnan rahavirta/osake, €	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa}}$
Oma pääoma/osake, €	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa}}$
Osinko/osake, €	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa, osakeantioikaistu}}$
Osinko/tulos, (%)	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Voitto ennen veroja} - \text{verot} +/- \text{vähemmistöosuus}} \times 100$
Efektiiivinen osinkotuotto-%	=	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Vaihtokurssi tilinpäätöspäivänä}} \times 100$
Hinta/voitto-suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Vaihtokurssi tilinpäätöspäivänä}}{\text{Tulos/osake}}$
Osakekannan markkina-arvo, M€	=	$\text{Vaihtokurssi tilinpäätöspäivänä} \times \text{ulkona olevien osakkeiden lukumäärä}$

VIIDEN VUODEN KEHITYS

	IFRS 12/2008	IFRS 12/2007	IFRS 12/2006	IFRS 12/2005	IFRS 12/2004
Konsernin tuloslaskelma EUR 1000					
Liikevaihto	242 451	224 096	220 829	197 940	178 079
Liiketoiminnan muut tuotot	71	1	120	274	166
Kulut	196 360	180 566	171 545	158 377	140 053
Poistot ja arvonalentumiset	8 157	8 194	10 818	8 362	9 447
Liikevoitto	38 005	35 337	38 586	31 475	28 744
Nettorahoituskulut/tuotot	899	1 662	-429	2 586	331
Voitto ennen veroja	38 904	36 999	38 157	34 061	29 076
Välittömät verot	-10 510	-11 181	-11 561	-9 164	-8 077
Tilikauden voitto	28 394	25 818	26 596	24 897	20 999
Konsernitase EUR 1000	31.12.08	31.12.07	31.12.06	31.12.05	31.12.04
Vastaavaa					
Pitkäaikaiset varat	62 962	56 292	60 382	53 694	50 516
Vaihto-omaisuus	22 759	16 128	17 588	14 057	14 989
Muut lyhytaikaiset varat	155 988	153 148	141 258	129 126	98 182
	241 708	225 569	219 228	196 876	163 686
Vastattavaa					
Oma pääoma	190 586	176 340	169 788	154 313	129 705
Vieras pääoma yhteensä	51 123	49 230	49 439	42 563	33 981
Korollinen vieras pääoma	438	947	885	1 483	1 964
Koroton vieras pääoma	50 685	48 283	48 556	41 080	32 017
Taseen loppusumma	241 708	225 569	219 228	196 876	163 686

VAISALA OYJ

Konsernin IFRS tilinpäätös

1.1.-31.12.2008

Vaisala Oyj

KONSERNIN TULOSLASKELMA (EUR 1000)	Liite	1.1. -31.12.2008	1.1. -31.12.2007
Liikevaihto	2, 3	242,451	224,096
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	7	-105,066	-99,557
Bruttokate		137,385 56.7%	124,539 55.6%
Liiketoiminnan muut tuotot	6	103	1
Myynnin ja markkinoinnin kulut	7, 8, 9	-51,503	-46,235
Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut	7, 8, 9	-24,591	-23,454
Muut hallinnon kulut	7, 8	-23,389	-19,514
Liiketoiminnan muut kulut		0	0
Liikevoitto		38,005 15.7%	35,337 15.8%
Rahoitustuotot	10	11,301	7,443
Rahoituskulut	10	-10,433	-5,811
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	16	31	30
Voitto ennen veroja		<u>38,904 16.0%</u>	<u>36,999 16.5%</u>
Tuloverot	11	-10,510	-11,181
Tilikauden voitto		28,394 11.7%	25,818 11.5%
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		28,394	25,818
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:			
Laimentamaton osakekohtainen tulos (EUR)	12	1.56	1.42
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (EUR)		1.56	1.42

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Vaisala Oyj**KONSERNITASE (EUR 1000)**

Varat	Liite	31.12.2008	31.12.2007
PITKÄAIKAISET VARAT			
Aineettomat hyödykkeet	14	17 325	17 820
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	15	39 056	33 149
Osuudet osakkuusyrityksissä	16	400	481
Saamiset	17	401	95
Laskennalliset verosaamiset	11	<u>5 780</u>	<u>4 747</u>
		6 581	5 323
LYHYTAIKAISET VARAT			
Vaihto-omaisuus	18	22 759	16 128
Myyntisaamiset ja muut saamiset	19	51 758	53 368
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		832	534
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	20	25 310	42 597
Rahavarat	21	78 087	56 649
Varat yhteensä		241 708	225 569

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Vaisala Oyj

KONSERNITASE (EUR 1000)

Oma pääoma ja velat	Liite	31.12.2008	31.12.2007
OMA PÄÄOMA			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	22		
Osakepääoma		7 661	7 661
Ylikurssirahasto		16 604	16 604
Muut rahastot		198	122
Omat osakkeet		-252	-252
Muuntoerot		-4 074	-5 382
Voittovarot		142 055	131 769
Tilikauden voitto		28 394	25 818
		<u>190 586</u>	<u>176 340</u>
Oma pääoma yhteensä	22	190 586	176 340
VELAT			
Pitkäaikaiset velat			
Eläkevelvoitteet	24	319	310
Muut velat	23	201	192
Varaukset	25	481	212
Laskennalliset verovelat	11	398	417
		<u>1 399</u>	<u>1 131</u>
Lyhytaikaiset velat			
Pitkäaikaisten lainojen lyhennyserät	23	0	59
Lyhytaikaiset velat	23	237	696
Saadut ennakot		10 349	11 979
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		1 803	2 495
Muut lyhytaikaiset velat	26	37 336	32 870
		<u>49 724</u>	<u>48 098</u>
Velat yhteensä		51 122	49 229
Oma pääoma ja velat yhteensä		241 708	225 569

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

		EUR 1000	EUR 1000
		Konserni	Konserni
KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA	Liite	1.1.-31.12.2008	1.1.-31.12.2007
Liiketoiminnan rahavirta			
Myynnistä saadut maksut	2, 3	241,447	228,178
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut		77	-20
Maksut liiketoiminnan kuluista		-197,612	-184,009
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja yhteensä		43,912	44,148
Saadut korot	10	19	3,414
Maksetut korot	10	-161	-392
Muut rahoituserät, netto		908	-394
Maksetut tuloverot	11	-12,456	-10,775
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä (A)		32,223	36,001
Investointien rahavirta			
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-455	-518
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuus hyödykkeisiin		-11,993	-6,914
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		217	3
Investoinnit muihin sijoituksiin	14	-175	46
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavien rahoitusvarojen nettomuutos	20	17,287	-1,369
Lainasaamisten takaisinmaksut		2	18
Investointien rahavirta yhteensä (B)		4,883	-8,734
Rahoituksen rahavirta			
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		118	-242
Maksetut osingot		-15,474	-15,474
Rahoituksen rahavirta yhteensä (C)		-15,357	-15,716
Rahavarojen muutos (A + B + C) lisäys (+) / vähennys (-)		21,749	11,551
Rahavarat tilikauden alussa			
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-312	-1,013
Rahavarojen muutos		21,749	11,551
Rahavarat tilikauden lopussa	20, 21	78,087	56,650

Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavien rahoitusvarojen nettomuutos on siirretty rahoituslaskelmalla rahavaroista investointien rahavirtaan ja vertailukauden tiedot on muutettu vastaavasti.

KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA 31.12.2008

EUR 1000		Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Varara- hasto	Omat osakkeet	Muunto- erot	Voitto-varat	Yhteensä
Oma pääoma 31.12.2006	Liite	7 661	16 604	95	-252	-1 597	147 276	169 788
Muuntoeron muutos	22			-3		-3 786		-3 789
Tilikauden voitto	22						25 818	25 818
Suoraan omaan pääomaan kirjatut nettotuotot		0	0	-3	0	-3 786	25 818	22 029
Siirto voittovaroista vararahastoon	22			30			-30	0
Osingon jako	22						-15 478	-15 478
Oma pääoma 31.12.2007		7 661	16 604	122	-252	-5 382	157 586	176 340
Muuntoeron muutos	22			23		1 308		1 331
Tilikauden voitto	22						28 394	28 394
Suoraan omaan pääomaan kirjatut nettotuotot		0	0	23	0	1 308	28 394	29 725
Siirto voittovaroista vararahastoon	22			53			-53	0
Osingon jako	22						-15 478	-15 478
Oma pääoma 31.12.2008		7 661	16 604	198	-252	-4 074	170 450	190 586

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Konsernin perustiedot

Vaisala Oyj on kansainvälinen teknologiakonserni, joka kehittää ja valmistaa elektronisia mittausrakenteita ja -laitteita. Tuotteiden sovellusalueita ovat meteorologia, ympäristötieteet, liikenne ja teollisuus. Vaisalan tuotteet luovat perustaa paremmalle elämänlaadulle, kustannussäästöille, ympäristönsuojelulle, turvallisuudelle ja tehokkuudelle.

Konsernin emoyhtiö Vaisala Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Vantaa ja sen rekisteröity osoite Vanha Nurmijärventie 21, 01670 Vantaa (P.O. Box 26, FI-00421 Helsinki). Yhteisötunnus on 0124416-2. Vaisalalla on toimistoja ja liiketoimintaa Suomessa, Pohjois-Amerikassa, Kanadassa, Ranskassa, Iso-Britanniassa, Saksassa, Kiinassa, Ruotsissa, Male-siassa, Intiassa, Yhdistyneissä Arabiemiraateissa, Japanissa ja Australiassa.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Internet-osoitteesta www.vaisala.com tai konsernin emoyrityksen pääkonttorista osoitteesta Vanha Nurmijärventie 21, 01670 Vantaa (P.O. Box 26, FI-00421 Helsinki).

Vaisala Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 12.2.2009 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

1.1. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Vaisalan konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (International Financial Reporting Standards; IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu kaikkia pakollisesti 31.12.2008 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyt menettelyt mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisöainsäädännön mukaiset.

Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina, ja ne perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei alla olevissa laadintaperiaateissa ole muuta kerrottua.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä, samoin kuin harkintaa

laadintaperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt konsernin noudattamia tilinpäätöksen laadintaperiaatteita soveltaessaan ja jolla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty kohdassa 'Johdon harkintaa edellyttävät laadintaperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät'.

Segmenttiraportointi

Segmentti-informaatio esitetään konsernin liiketoiminnallisen ja maantieteellisen segmenttijaon mukaisesti. Konsernin ensisijainen segmenttiraportointimuoto on liiketoimintasegmenttien mukainen. Liiketoimintasegmentit perustuvat konsernin sisäiseen organisaatorakenteeseen ja sisäiseen taloudelliseen raportointiin.

Liiketoimintasegmentit koostuvat varojen ryhmistä ja liiketoiminnoista, joiden tuotteisiin tai palveluihin liittyvät riskit ja kannattavuus poikkeavat muista liiketoimintasegmenteistä. Maantieteellisten segmenttien tuotteita tai palveluita tuotetaan tietyssä taloudellisessa ympäristössä, jonka riskit ja kannattavuus poikkeavat muiden maantieteellisten segmenttien taloudellisen ympäristön riskeistä ja kannattavuudesta.

Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan.

Segmenttien varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Muu toiminta sisältää uusien liiketoimintojen kehittämissä sekä kohdistamattomat erät vero- ja rahoituseristä sekä muita koko yritykselle yhteisiä eriä. Investoinnit koostuvat aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä, joita käytetään useammalla kuin yhdellä kaudella.

Vaisalan neljä liiketoiminta-alueita ovat Vaisala Instruments, Vaisala Measurement Systems, Vaisala Solutions ja Vaisala Services.

Vaisala Instruments

Vaisala Instruments -liiketoiminta-alue kehittää ja markkinoi mittalaitteita valittujen teollisuudenalojen sekä meteorologian mittauksiin. Teollisuudessa mittauksia käytetään esimerkiksi tuotantoprosessien tehostamiseen ja energian kulutuksen vähentämiseen. Mittausten avulla myös tuotteiden laatu ja työturvallisuus paranevat. Meteorologiset instrumentit ovat osa Vaisalan säähavaintotuotteiden tarjontaa ja niitä käytetään yksittäin tai osana laajempia säähavaintoratkaisuja.

Vaisala Measurement Systems

Vaisala Measurement Systems -liiketoiminta-alue huolehtii Vaisalan säähavaintojärjestelmien kehityksestä ja tarjonnasta. Vaisala Measurement Systemsin tärkeimmät asiakasryhmät ovat ilmatieteen ja hydrologian laitokset, ilmailuorganisaatiot, puolustusvoimat, tie- ja rautatieorganisaatiot, järjestelmä-integraattorit sekä muut organisaatiot, joiden toiminnassa säällä tai säätiedoilla on merkittävä vaikutus, kuten vakuutus- ja energiayhtiöt.

Vaisala Solutions

Vaisala Solutions -liiketoiminta-alue tarjoaa räätälöityjä ympäristömittauksen kokonaisratkaisuja asiakkaiden kasvaviin tarpeisiin. Ympäristömittauksen kokonaisratkaisut muodostuvat projekti- ja teknologiakumppanuuksista, joissa Vaisalalla on päätoimijan rooli. Ratkaisutarjonnan painopiste on ilmailun, liikenteen sekä meteorologian ja hydrologian sovelluksissa, joissa tarkat ja reaaliaikaiset ympäristötiedot ovat kriittisiä toiminnan onnistumisen kannalta.

Vaisala Services

Vaisalan palveluliiketoiminnat on keskitetty Vaisala Services -liiketoiminta-alueeseen, joka aloitti toimintansa vuoden 2008 alusta. Vaisala Services tarjoaa asiakkaille entistä parempia ja monipuolisempia palveluita. Tuotepalvelut-yksikkö huolehtii Vaisalan tuotteiden ja ratkaisujen elinkaaripalveluista. Havaintopalvelut-yksikkö tarjoaa asiakkaille vaihtoehtoja ympäristödatan tuottamiseen ja hallintaan.

Vuonna 2009 Vaisala uudistaa strategiaansa ja ottaa käyttöön markkinasegmenttipohjaisen raportointimallin. Uudet kolme liiketoiminta-alueita ovat **Meteorology, Weather Critical Operations ja Controlled Environment**.

Konsolidointiperiaatteet

Tytäryritykset

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Vaisala Oyj ja kaikki tytäryhtiöt, joissa se suoraan tai välillisesti omistaa yli 50% äänimäärästä tai joissa emoyhtiöllä muutoin on määräysvalta. Potentiaalisen äänivallan olemassaolo on otettu huomioon määräysvallan ehtoja arvioitaessa silloin, kun potentiaaliseen määräysvaltaan oikeuttavat instrumentit ovat tarkasteluhetkellä toteutettavissa. Tilikauden aikana hankitut tai perustetut tytäryhtiöt sisältyvät konsernitilinpäätökseen siitä ajankohdasta lähtien, jona konserni on saanut määräysvallan siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään standardin IFRS 3 – Liiketoimintojen yhdistäminen mukaisesti.

Tytäryritysten hankinta käsitellään hankintameno- menetelmällä. Hankintameno on luovutettujen varojen, liikkeeseen laskettujen oman pääoman ehtoisten instrumenttien ja syntyvien tai vastattaviksi otettujen velkojen käypä arvo, johon lisätään hankinnasta välittömästi aiheutuvat menot.

Yksilöitävissä olevat hankitut varat sekä vastattaviksi otetut velat ja ehdolliset velat arvostetaan alun perin niiden hankinta-ajankohdan käyppiin arvoihin riippumatta siitä, onko vähemmistöosuuksia vai ei. Määrä, jolla hankintameno ylittää konsernin osuuden hankitun yksilöitävissä olevan nettovarallisuuden käyvästä arvosta, kirjataan liikearvoksi. Jos hankintameno on pienempi kuin hankitun tytäryrityksen nettovarallisuus, erotus merkitään suoraan tuloslaskelmaan.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäisten toimitusten realisoitumattomat katteet, sisäiset saamiset ja velat samoin kuin konsernin sisäinen voitonjako eliminoidaan. Myös konsernin sisäisistä liiketoimista johtuvat realisoitumattomat tappiot eliminoidaan paitsi siinä tapauksessa, että menoja vastaava määrä ei ole kerrytettävissä tai tappio johtuu arvonalentumisesta. Konsernitilinpäätös laaditaan soveltaen yhtenäisiä laatimisperiaatteita samanlaisiin samoissa olosuhteissa toteutuviin liiketoimiin ja muihin tapahtumiin.

Osakkuusyrietykset

Osuus osakkuusyhtiöiden eli sellaisten yhtiöiden tuloksista, joiden osakkeista omistetaan 20 - 50 % ja joissa Vaisalalla on huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa, yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Jos Vaisalan osuus osakkuusyhtiön tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon ja sen ylittäviä tappioita ei huomioida, ellei konsernilla ole velvoitteita osakkuusyhtiöön liittyen. Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyhtiön välillä on eliminoitu konsernin omistusosuuden mukaisesti. Osakkuusyhtiönsijoitus sisältää hankinnasta syntyneen liikearvon.

Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista esitetään tuloslaskelmassa omana eräänään rahoitustuottojen ja -kulujen jälkeen. Sijoitus merkitään alun perin kirjanpitoon hankintameno määrällisenä ja kirjanpitoarvoa lisätään tai vähennetään osuudella hankinta-ajankohdan jälkeisistä voitoista tai tappioista. Sijoituskohteesta saatu voitonjako vähentää sijoituksen kirjanpitoarvoa.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut määritetään siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyrityksen toiminta- ja esittämismuunnosvaluutta.

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan kirjanpitoon tapahtumapäivän kurssiin. Valuuttamääräisten saamisten ja velkojen muuntamisessa on käytetty tilinpäätöspäivän Euroopan keskuspankin noteeraamia kurseja. Kurssierot, jotka johtuvat monetaaristen erien suorittamisesta tai erien

esittämisestä tilinpäätöksessä eri kurssiin kuin mihin ne on alun perin kirjattu tilikauden aikana tai esitetty edellisessä tilin-päätöksessä, kirjataan tuotoksi tai kuluksi tuloslaskelmaan rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmään sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Euroalueen ulkopuolisten konserniyhtiöiden taseet on muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän Euroopan keskuspankin virallisia keskikursseja. Tuloslaskelmien muuntamisessa on käytetty tilikauden keskikursseja. Kursiero, joka johtuu tuloslaskelmaerien muuntamisesta keskikurssiin ja tase-erien muuntamisesta tilinpäätöspäivän kurssiin, samoin kuin tytäryhtiöiden omien pääomien eliminoinnissa syntyneet muuntovoitot ja -tappiot on kirjattu muuntoeroina omaan pääomaan. Kun ulkomainen tytär- tai osakkuusyhtiö myydään, kertynyt muuntoero kirjataan tuloslaskelmaan myytivoiton tai -tappion osaksi.

Itsenäisen ulkomaisen yksikön hankinnan yhteydessä syntyvä liikearvo ja käypiä arvoja koskevat oikaisut käsitellään kyseisen yksikön paikallisen valuutan määräisinä varoina ja velkoina ja muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Käyttöomaisuushyödykkeet muodostuvat lähinnä maa-alueista, rakennuksista sekä koneista ja laitteista. Käyttöomaisuuden tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, vähennettynä kertyneillä poistoilla sekä mahdollisilla arvonalentumistappioilla. Itsevalmistettujen hyödykkeiden hankintameno sisältää materiaalit ja välittömän työn sekä osuuden valmistustyölle kohdistettavista yleismenoista. Jos käyttöomaisuushyödyke koostuu useammasta osasta, joilla on eripituiset taloudelliset vaikutusajat, osat käsitellään erillisinä hyödykkeinä. Tällöin osan uusimiseen liittyvät menot aktivoidaan ja uusimisen yhteydessä jäljelle jäänyt osa kirjataan kuluksi. Muussa tapauksessa myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määriteltävissä Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet.

Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot lasketaan tasapoistoina ja ne perustuvat omaisuuden arvioituun taloudelliseen pitoaikaan. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Arvioidut taloudelliset pitoajat eri hyödykeryhmille ovat:

Rakennukset ja rakennelmat	5 – 40 vuotta
Koneet ja kalusto	3 – 10 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	5 – 15 vuotta

Hyödykkeiden jäännösarvo, poistomenetelmä ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa

tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia. Luovutusvoitot ja -tappiot määritetään vertaamalla luovutustuottoa kirjanpitoarvoon ja ne sisällytetään liikevoittoon.

Käyttöomaisuusinvestointeihin saadut julkiset avustukset kirjataan aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen käyttöaikana.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 *Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot*-standardin mukaisesti.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankintahetkellä. Liikearvo lasketaan siinä valuutassa, mikä on hankitun yksikön toimintaympäristön valuutta. Jos hankintameno on pienempi kuin hankitun tytäryhtiön nettovarallisuuden arvo, erotus merkitään suoraan tuloslaskelmaan

Liikearvoa ei poisteta, vaan niiden mahdollinen arvonalentuminen testataan vuosittain. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Liikearvo arvostetaan arvonalentumistappioilla vähennettyyn hankintamenuon.

Muut aineettomat hyödykkeet

Muita aineettomia hyödykkeitä ovat mm. patentit ja tavaramerkit sekä ohjelmistolisenssit. Ne arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon ja poistetaan tasapoistoin arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan. Aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Hankitun tytäryhtiö aineeton omaisuus arvostetaan hankintahetken käypään arvoon.

Aineettomien hyödykkeiden arvioidut taloudelliset pitoajat ovat

Aineettomat oikeudet	enintään 5 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	enintään 10 vuotta
Ohjelmistot	3-5 vuotta

Tutkimus ja kehittämismenot

Tutkimus- ja kehitysmenot on kirjattu sen tilikauden kuluiksi, jolloin ne ovat syntyneet lukuunottamatta tutkimus- ja kehittämiskäyttöön hankittuja koneita ja laitteita, jotka poistetaan suunnitelman mukaisesti tasapoistoin viidessä vuodessa. Uusien tuotteiden ja prosessien kehitystoimintaa liittyviä kuluja ei ole aktivoitu, koska niistä saatavat tulevaisuuden tuotot

varmistuvat vasta, kun tuotteet tulevat markkinoille. IAS 38 mukaan aineeton hyödyke merkitään taseeseen vain kun on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva taloudellinen hyöty koituu yrityksen hyväksi. Alalle on tyypillistä myös se, että hyödykkeen luomiseen tähtäävän sisäisen projektin tutkimusvaihetta ei pystytä erottamaan sen kehittämisvaiheesta.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sille kaudelle, jonka aikana ne ovat syntyneet.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alhaisempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot. Valmiiden ja keskenkäisten tuotteiden hankintameno muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä asianmukaisesta osuudesta valmistuksen muuttuvista yleismenoista ja kiinteistä yleismenoista normaali toiminta-asteella. Hankintamenoa määritettäessä sovelletaan standardikustannuslaskentaa ja standardikustannukset tarkistetaan säännöllisesti ja muutetaan tarvittaessa kulloisenkin tilanteen mukaisesti. Hankintameno määritetään painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen, jolloin hankinta-meno määritetään tilikauden alkaessa olleiden ja tilikauden aikana ostettujen tai valmistettujen samanlaisten hyödykkeiden painotettuna keskiarvona.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Aineellisia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingopimuksiksi. Rahoitusleasingopimus merkitään taseen ainellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Leasingmaksut jaetaan pääoman lyhennykseen ja rahoituskuluun siten, että jäljellä olevan velan korkoprosentti pysyy muuttumattomana. Vastaavat vuokravelvoitteet sisältyvät korollisiin velkoihin rahoituskustannuksilla vähennettynä.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Arvonalentumiset

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Arvonalentumistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla, eli sillä alimmalla yksikkötasolla, joka on pääosin muista yksiköistä riippumaton, ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa ja pitkälle riippumattomia muiden vastaavien yksiköiden rahavirroista. Jos viitteitä arvonalentumisesta ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo, aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuville menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa perustuen diskonttaus-korkoihin, jotka kuvastavat kyseisen maan ja kyseisen liiketoimialan keskimääräistä pääomakustannusta ennen veroja (WACC = weighted average cost of capital). Diskonttauskoroissa huomioidaan myös kyseisten hyödykkeiden erityinen riski. Rahoitusvarojen kerrytettävissä oleva rahamäärä on joko käypä arvo tai odotettavissa olevien vastaisten, alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen rahavirtojen nykyarvo. Lyhtyaikaisia saamisia ei diskontata. Yksittäisen omaisuuserän osalta, joka ei itsenäisesti kerrytä vastaisia rahavirtoja, määritetään kerrytettävissä oleva rahamäärä sille rahavirtaa tuottavalle yksikölle, johon kyseinen omaisuuserä kuuluu.

Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio perutaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo (poistoilla vähennettynä) olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

IAS 39 mukaisesti konsernin rahoitusvarat on luokiteltu seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kysessä on erä

jota ei arvosteta käypään arvoon tuloksen kautta. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle. Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko olemassa objektiivista näyttöä siitä, että rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai erien ryhmän arvo on alentunut. Jos tällaista näyttöä on, arvon alentuminen kirjataan tuloslaskelmaan rahoituskuluihin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat kuten johdannaisinstrumentit, joihin konserni ei sovelle IAS 39 mukaista suojauslaskentaa sekä kassavarojen lyhytaikaisesta sijoittamista muodostuvat korkorahastosijoitukset. Korkorahastosijoitusten käypä arvo on määritetty toimivilla markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten, eli tilinpäätöspäivän ostonoteerausten pohjalta. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät sekä 12 kuukauden sisällä erääntyvät rahoitusvarat sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla eikä yhtiö pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Tähän ryhmään sisältyvät konsernin rahoitusvarat, jotka on aikaansaatu luovuttamalla rahaa, tavaroita tai palveluja velallisille. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon, ja ne sisältyvät lyhyt- ja pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin; viimeksi mainittuihin, mikäli ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua. Jos on olemassa viitteitä arvon alentumisesta, kirjanpitoarvo arvioidaan ja vähennetään kerrytettävissä olevaa rahamäärää vastaavaksi välittömästi.

Myyntisaamiset arvostetaan alun perin käypään arvoon ja jälkeenpäin niiden odotettuun realisointi-arvoon, joka on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä näiden saatavien arvioidulla arvonalentumisvarauksella. Myyntisaamisten arvonalentumisvaraus tehdään, kun on olemassa perusteltu näyttö, että konserni ei tule saamaan kaikkia saamisiaan alkuperäisin ehdoin. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys, maksujen laiminlyönti tai maksusuorituksen viivästymienn yli 180 päivää ovat näyttöä myyntisaamisen arvonalentumisesta. Tuloslaskelmaan kirjattavan arvonalentumistappion suuruus määritetään saamisten kirjanpitoarvon ja arvioidun vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Mikäli

arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä tilikaudella ja vähennyksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan, kirjattu tappio peruutetaan tulosvaikutteisesti.

Rahavarat merkitään taseeseen alkuperäiseen määrään. Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalleuksista ja muista lyhytaikaisista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden maturiteetti on alle 3 kuukautta ja jotka muodostuvat lähinnä kassavarojen lyhytaikaisesta sijoittamisesta. Luotollisten tilien saldot sisältyvät lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin. Kassavarojen ja lyhytaikaisten sijoitusten käypien arvojen on niiden lyhytaikaisesta luonteesta johtuen arvioitu olevan sama kuin niiden hankintamenu.

Rahoitusvelat merkitään kirjanpitoon alun perin saadun vastikkeen perusteella käypään arvoon. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Myöhemmin kaikki rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin.

Johdannaissopimukset ja suojaustoimet

Kaikki johdannaissopimukset kirjataan alun perin käypään arvoon ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Valuuttatermiinit arvostetaan käypään arvoon käyttäen termiinisopimusten tilinpäätöspäivän markkinahintoja. Johdannaiset sisältyvät taseen muihin saamisiin ja velkoihin.

Konsernilla on myyntiä useissa ulkomaanvaluutoissa, joista merkittävimmät ovat USA:n dollari, Japanin Jeni ja Englannin Punta. Konserni ei noudata IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa valuuttamääräistä myyntiä suojaaviin valuuttatermiineihin. Konsernilla on useita sijoituksia ulkomaisiin tytäryrityksiin, joiden nettovarallisuus on alttiina valuuttariskille. Konserni ei suojaa tytäryritysten nettovarallisuuden valuuttariskiä.

Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin ja -kuluihin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Työsuhde-etuudet

Eläkevastuut

Konsernilla on eri puolilla maailmaa useita eläkejärjestelyjä, jotka perustuvat paikallisiin olosuhteisiin ja käytäntöihin. Nämä eläkejärjestelyt luokitellaan joko maksu- ja tai etuusperusteisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisista eläkejärjestelyistä suoritettavat maksut kirjataan kuluiksi sen tilikauden tuloslaskelmaan, johon ne kohdistuvat.

Etuusperusteisessa eläkejärjestelyssä konsernille voi jäädä järjestelystä veloitteita tai varoja tilikauden

maksun suorittamisen jälkeen. Eläkevelvoite kuvaa tulevien maksettavista etuuksista johtuvien kassavirtojen nykyarvoa. Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteiden nykyarvo on määritetty ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuvalla menetelmällä (projected unit credit method). Taseeseen kirjattavan eläkevelvoitteen nykyarvosta vähennetään eläkejärjestelyyn kuuluvat varat tilinpäätöspäivän käypään arvoon arvostettuina, kirjaamattomien vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden osuus sekä takautuvaan työsuorituksen perustuvat menot. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttauskorkona yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa tai valtion velkasitoumusten korkoa. Konsernin etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen. Auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perustella lasketut vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan järjestelyyn osallistuvien työntekijöiden keskimääräisen jäljellä olevan työajan aikana, siltä osin kuin se ylittää 10 % järjestelyn etuus pohjaisten eläkevelvoitteiden nykyarvosta tai tätä suuremmasta järjestelyyn kuuluvien varojen käyvästä arvosta.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on useita kannustinjärjestelyjä, joissa maksut suoritetaan joko oman pääoman ehtoisina instrumentteina tai käteisvaroina. Järjestelyissä myönnettävät etuudet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaisesti oikeuden syntymisajanjakson aikana. Järjestelyissä, joissa maksut suoritetaan käteisvaroina, kirjattava velka ja sen käyvän arvon muutos jaksetaan vastaavasti kuluksi. Järjestelyjen tulosvaikutus esitetään tuloslaskelmassa työsuhde-etuuksista aiheutuvissa kuluissa.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varaukset arvostetaan velvoitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä tarkasteluhetkellä rahan aika-arvosta ja veloitteeseen liittyviä riskeistä. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Varausten määriä arvoidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja niiden määriä muutetaan vastaamaan parasta arviota tarkastushetkellä. Varaus puretaan, kun taloudellisen suorituksen todennäköisyys on poistunut. Varausten muutos kirjataan

tuloslaskelmaan samaan erään, mihin varaus on alun perin kirjattu.

Varaukset liittyvät toimintojen uudelleenjärjestelyihin ja tappiollisiin sopimuksiin. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun sitä koskeva yksityiskohtainen ja asianmukainen suunnitelma on laadittu ja yhtiö on aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Uudelleenjärjestelyvaraukset käsittävät lähinnä vuokrasopimusten purkamisesta aiheutuvia korvauksia sekä työntekijöiden irtisanomis-kustannuksia.

Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun velvoitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt.

Tuloverot

Tuloslaskelman verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien verojen oikaisuista ja laskennallisten verojen muutoksesta. Kauden verotettavan tuloon peustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella.

Laskennalliset verot lasketaan kaikista väliaikaista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Suurimmat väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista, etuus pohjaisista eläkejärjestelyistä ja käyttämättömistä verotuksellisista tappioista. Verotuksessa vähennykelvottomista liikearvon arvonalentumisista ei kirjata laskennallista veroa ja tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista ei kirjata laskennallista veroa siltä osin, kun ero ei todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Samaa veronsaajaa koskevat konsernin laskennalliset verosaamiset ja -velat on netotettu.

Laskennalliset verot on laskettu käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjä verokantoja.

Laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Oma pääoma, osingot ja omat osakkeet

Hallituksen ehdotusta osingonjaosta ei ole kirjattu tilinpäätökseen, vaan osingot kirjataan vasta yhtiökokouksen hyväksynnän perusteella.

Yhtiön liikkeeseen laskemat osakkeet esitetään osakepääomana. Menot, jotka liittyvät omien omanpääoman ehtoisten instrumenttien liikkeellelaskuun tai hankintaan, esitetään oman pääoman vähennyseränä. Mikäli yhtiö hankkii takaisin omia omanpääoman ehtoisia instrumenttejaan, kirjataan niistä maksettu määrä mukaanlukien välittömät kulut oman pääoman vähennykseksi.

Tuloustusperiaatteet

Myydyt tavarat ja tuotetut palvelu

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Yleensä tuloutus tapahtuu luovutettaessa suorite. Tuotot palveluista kirjataan silloin kun palvelu on suoritettu. Liikevaihtoa kirjattaessa myyntituotoista on vähennetty mm. välilliset verot ja alennukset. Mahdolliset kurssierot kirjataan rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmään.

Pitkäaikaishankkeet

Pitkäaikaishankkeen tulot kirjataan tuotoiksi valmistusasteen perusteella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Valmistusaste määrittämiseen kuhunkin hankkeeseen liittyen tarkasteluhetken mennessä suoritetusta työstä johtuvien menojen osuutena hankkeen arvoista kokonaismenoista tai suoritettujen työtuntien osuutena hankkeen arvoista kokonaistyötunneista.

Menot, jotka liittyvät vielä tulouttamattomaan hankkeeseen, kirjataan keskeneräisinä pitkäaikaishankkeina vaihto-omaisuuteen. Jos syntyneet menot ja kirjatut voitot ovat suuremmat kuin hankkeesta laskutettu määrä, erotus esitetään taseen erässä "myyntisaamiset ja muut saamiset". Jos syntyneet menot ja kirjatut voitot ovat pienemmät kuin hankkeen laskutus, erotus esitetään erässä "ostovelat ja muut velat".

Silloin kun pitkäaikaishankkeen lopputulosta ei voida arvioida luotettavasti, hankkeesta johtuvat menot kirjataan kuluksi samalla kaudella, kun ne ovat syntyneet ja hankkeesta saatavia tuottoja kirjataan vain siihen määrään asti, kun toteutuneita menoja vastaava rahamäärä on saatavissa. Kun on todennäköistä, että hankkeen valmiiksi saattamiseen tarvittavat kokonaismenot ylittävät hankkeesta saatavat kokonaistulot, odotettavissa oleva tappio kirjataan kuluksi välittömästi.

Muut konsernin saamat tuotot

Saadut vuokratuotot tuloutetaan suoriteperusteen mukaisesti. Korkotuotot kirjataan ajan kulumisen perusteella ottaen huomioon omaisuuserän efektiivinen tuotto ja osinkotuotot tuloutetaan, kun konsernille syntyy oikeus maksun saamiseen.

Liiketoiminnan muut tuot ja kulut

Liiketoiminnan muina tuottoina kirjataan omaisuuden myyntivoitot ja muut kuin varsinaiseen varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät tuotot kuten vuokratuotot

Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät omaisuuden myyntitappiot ja muut kuin varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät kulut.

Avustukset

Valtiolta tai muulta taholta saadut avustukset tuloutetaan tuloslaskelmaan samaan aikaan kulujen

kirjausten kanssa hyvittämään ao. kulujen ryhmää. Käyttöomaisuuden hankintaan liittyvät avustukset kirjataan käyttöomaisuuden hankintamenoa oikaisemaan ja ne tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen käyttöaikana.

Johdon harkintaa edellyttävät laatomisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatomisperiaatteiden soveltamisessa. Tehdyt arviot ja käytetty harkinta perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten oletuksiin tulevaisuuden tapahtumista. Tehtyjä oletuksia ja käytettyä harkintaa tarkastellaan säännöllisesti. Alla on kuvattu tärkeimpiä alueita, joissa arvioita ja harkintaa on käytetty. Näistä suurin vaikutus esitettyihin lukuihin heijastuu arvonalentamistestausten kautta. Muut arviot liittyvät lähinnä ympäristö-, oikeudenkäynti- ja veroriskeihin, eläkevastuiden määrittämiseen sekä laskennallisten verosaamisten hyödyntämiseen tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

Hankintamenon kohdistaminen

IFRS 3 edellyttää hankkijaa kirjaamaan aineettoman hyödykkeen erikseen liikearvosta, mikäli kirjauskriteerit täyttyvät. Aineettoman oikeuden kirjaaminen käypään arvoon edellyttää johdon arvioita tulevasta kassavirroista. Johto on mahdollisuuksien mukaan käyttänyt hankintamenon kohdistamisen perusteena saatavilla olevia markkina-arvoja käypien arvojen määrittämisessä. Kun tämä ei ole mahdollista, mikä on tyyppillistä erityisesti aineettomien hyödykkeiden kohdalla, arvostaminen perustuu lähinnä omaisuuserän historialliseen tuottoon ja sen aiottuun käyttöön liiketoiminnassa. Arvostukset perustuvat diskontattuihin kassavirtoihin sekä arvioituihin luovutus- ja jälleenhankintahintoihin ja edellyttävät johdon arvioita ja oletuksia omaisuuserien tulevasta käytöstä ja vaikutuksesta yhtiön taloudelliseen asemaan. Muutokset yhtiön liiketoimintojen painotuksissa ja suuntaamisessa voivat tulevaisuudessa aiheuttaa muutoksia alkuperäiseen arvostukseen.

Tuloutus

Konserni käyttää valmistusasteen mukaista tuloutusta pitkäaikaishankkeille. Valmistusasteen mukainen tuloutus perustuu arvioihin hankkeen odotetuista tuloista ja menoista samoin kuin valmistusasteen etenemisen määrittämiseen. Kirjattuihin tuottoihin ja voittoon voi tulla muutoksia, mikäli arviota projektin kokonaismenoista ja kokonaistuloista tarkistetaan. Tarkistettujen arvioiden kumulatiivinen vaikutus kirjataan kaudella, jolla muutos tulee todennäköiseksi ja se voidaan luotettavasti arvioida. Lisätietoja

pitkääikaishankkeista on annettu liitetietojen kohdassa 5. Pitkääikaishankkeet.

Arvonalentumistestaus

Konsernissa testataan vuosittain liikearvo mahdollisen arvonalentumisen varalta sekä arvioidaan viitteitä arvonalentumisesta edellä laatimisperiaatessa esitetyn mukaisesti. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvina laskelmina. Vaikka yhtiön johdon näkemyksen mukaan käytetyt oletukset ovat asianmukaisia, saattavat arvoidut kerrytettävissä olevat rahamäärät erota olennaisesti tulevaisuudessa toteutuvista. Lisätietoja kerrytettävissä olevan rahamäärän herkkyydestä käytettyjen oletusten muutoksille on annettu liitetietojen kohdassa 14. Aineettomat hyödykkeet.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Johdon periaatteena on kirjata arvonalentumisvähennys hitaasti liikkuvasta ja vanhentuneesta vaihto-omaisuudesta perustuen johdon parhaaseen mahdolliseen arvioon tilinpäätöshetkellä hallussa olevasta mahdollisesti käyttökelvottomasta vaihto-omaisuudesta. Johto perustaa arvionsa systemaattiselle ja jatkuvalle seurannalle ja arvioinnille. Lisätietoja vaihto-omaisuudesta on annettu liitetietojen kohdassa 18. Vaihto-omaisuus.

Uusien tai muutettujen IFRS-standardien ja IFRIC -tulkintojen soveltaminen

Uusia ja uudistettuja standardeja sekä tulkintoja, jotka tulivat voimaan 2008, mutta joilla ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen

IAS 39 (Muutos) ja IFRS 7 (Muutos), Reclassification of Financial assets. Muutos mahdollistaa tiettyjen rahoitusvarojen luokittelun pois kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista tai myytävissä olevista rahoitusvaroista tiettyjen ehtojen täytyessä. Tällaisessa tapauksessa on annettava tilinpäätöksessä lisätietoja. Muutos on ollut sovellettavissa 1.7.2008 alkaen.

IASB on julkistanut alla luetellut standardit ja tulkinnat, jotka tulevat voimaan vuonna 2009 tai myöhemmin. Konserni on päättänyt olla soveltamatta näitä standardeja ja tulkintoja ennenaikaisesti ja ottaa ne käyttöön tulevana tilikausina.

Konserni ottaa käyttöön vuonna 2009 seuraavat standardit ja tulkinnat*:

IAS 1 (uudistettu), Tilinpäätöksen esittäminen. Standardin muutoksen tarkoituksena on parantaa tilinpäätöksen käyttäjien mahdollisuuksia analysoida ja vertailla tilinpäätöslaskelmissa annettavia tietoja muun muassa erottamalla yrityksen omassa pääomassa tapahtuvat muutokset, jotka liittyvät liiketoimiin yrityksen omistajien kanssa muista oman

pääoman muutoksista. Omistajiin liittymättömät muutokset esitetään laajassa tuloslaskelmassa.

IAS 23 (uudistettu), Vieraan pääoman menot. Standardin muutos edellyttää ehdot täyttäviin hyödykkeisiin liittyvien vieraan pääoman menojen aktivoimista osaksi hyödykkeen hankintamenoa. Näiden menojen kirjaaminen suoraan kuluksi kielletään. Konserni ryhtyy aktivoimaan vieraan pääoman menoja vuonna 2009 alkavissa hankkeissa sekä osatuloutettavissa projekteissa. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IAS 32 (muutos), Rahoitusinstrumentit: esittämistapa ja IAS 1 (Muutos), Tilinpäätöksen esittäminen – Lunastusvelvoitteiset rahoitusinstrumentit ja yhteisön purkautuessa syntyvät velvoitteet. Standardien muutokset edellyttävät eräiden lunastusvelvoitteisten instrumenttien sekä eräiden rahoitusinstrumenttien, joiden perusteella yhteisön tulee ainoastaan selvitystilan yhteydessä luovuttaa tasasuhteinen osuus yhteisön nettovarallisuudesta luokittelemista omaksi pääomaksi. Tällä standardien muutoksella ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

IFRS 2 Osakeperusteiset maksut –standardin muutos selventää, että ainoastaan palvelun suorittamista koskevat ehdot ja tulokseen perustuvat ehdot ovat oikeuden syntymisehtoja. Kaikki muut piirteet tulee sisällyttää myöntämispäivän käypään arvoon eivätkä ne vaikuta siihen myönnettyjen etuuksien määrään, johon odotetaan syntyvän oikeus tai arvostukseen myöntämispäivän jälkeen. Muutos määrittelee myös sen, että kaikki peruutukset käsitellään samalla tavalla riippumatta siitä, onko tekijä yhtiö itse vai muu taho. Standardin muutoksella ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRS 8, Toiminnalliset segmentit. Standardi korvaa IAS 14 -standardin. Sen mukaan segmenttitietojen esittämisessä on käytettävä ”johdon lähestymistapaa”, jolloin tiedot esitetään samalla tavalla kuin sisäisessä raportoinnissa. Tällä standardin muutoksella ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRIC 11, IFRS 2 – Konsernin ja omia osakkeita koskevat liiketoimet. Tulkinta selventää omia osakkeita tai konserniyhtiöitä koskevien liiketoimien käsittelyä emoyhtiön ja konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä ohjeistamalla näiden luokittelua omana pääomana maksettaviin tai käteisvaroina maksettaviin osakeperusteisiin liiketoimiin. Tällä tulkinnalla ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRIC 13, Kanta-asiakasohjelmat. Tulkinta määrittelee liiketoimet, joissa tavaroita tai palveluita myydään asiakasuskollisuutta kannustavalla tavalla myyntisopimuksiksi, joissa on erotettavia osia. Asiakkaalta saatava suoritus kohdistetaan myyntisopimuksen eri komponenteille niiden käypiin arvoihin perustuen. IFRIC 13 –tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin

tilinpäätökseen, sillä konserniyhtiöillä ei ole kanta-asiakasohjelmia.

IFRIC 14, IAS 19 – Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläräjä, vähimmäisrahasto-intivaatimukset ja näiden välinen yhteys. Tulkintaa sovelletaan IAS 19 -standardin mukaisesti työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuspohjaisiin järjestelyihin ja muihin pitkäaikaisiin etuuspohjaisiin työsuhde-etuuksiin silloin, kun järjestelyyn liittyy vähimmäisrahastointivaatimus. Tulkinta myös tarkentaa tulevien palautusten tai vastaisten järjestelyyn suoritettavien maksujen vähennysten kautta taseeseen merkittävän omaisuuserän kirjaamisedellytyksiä. Standardin muutoksella ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRIC 15, Kiinteistöjen rakentamissopimukset. Tulkinta selvittää käsitelläänkö kiinteistöjen rakentamissopimuksia IAS 11 "Pitkäaikaishankkeet" vai IAS 18 "Tuotot" -standardin mukaisesti ja milloin tällaisia rakennusprojekteja voidaan osatulouttaa. Tällä tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

IFRIC 16, Hedges of a Net Investment in a Foreign Operation. IFRIC 16 selvittää ulkomaisen nettoinvestoinnin suojauksen kirjanpitoikäisyyttä. Tämä tarkoittaa, että ulkomaisen nettoinvestoinnin suojaus liittyy eroihin toimintavaluutassa, eikä esittämivaluutassa. Lisäksi suojausinstrumentin haltija voi olla mikä tahansa konserniyhtiö. IAS 21, 'Valuuttakurssien muutosten vaikutukset' -standardin määräykset soveltuvat suojattavaan erään. Tällä tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

IASB julkaisi toukokuussa 2008 parannuksia 34 standardiin osana vuosittaisia parannuksia standardeihin (Improvements to IFRSs). Seuraavassa on esitetty ne muutokset, jotka konserni ottaa käyttöön vuonna 2009 ja joilla konsernin johto arvioi voivan olla vaikutusta konsernin tilinpäätökseen:

IAS 1 (muutos) Tilinpäätöksen esittäminen. Muutoksella selvennetään, että vain osa IAS 39:n mukaisesti kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi luokiteltavista rahoitusvaroista kuuluu lyhytaikaisiin varoihin. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

IAS 16 (muutos) Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet (ja siitä johtuva muutos IAS 7:ään "Rahavirtalaskelmat"). Yhtiöt, joiden tavanomaiseen toimintaan kuuluu omaisuuserien antamista vuokralle ja niiden myöhemmin tapahtuvaa myyntiä, esittävät näistä omaisuuseristä saadut myyntituotot liikevaihtona ja siirtävät omaisuuserän kirjanpitoarvon vaihto-omaisuuteen, kun omaisuuserä tulee myytäväksi. Tästä aiheutuu IAS 7:ään muutos, jonka mukaan tällaisten omaisuuserien ostamisesta, vuokralle antamisesta ja myynnistä johtuvat rahavirrat

luokitellaan liiketoiminnan rahavirroiksi. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

IAS 19 (muutos) Työsuhde-etuudet. Muutoksilla selvennetään muun muassa, että järjestelyn muutos, joka muuttaa tulevien palkankorotusten vaikutusta luvattuihin etuuksiin, on järjestelyn supistaminen. Takautuvaan työsuoritukseen kohdistuvien etuuskien muutos aiheuttaa negatiivisen takautuvaan työsuoritukseen perustuvan menon, jos se pienentää etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan veloitteen nykyarvoa. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

IAS 20 (muutos) Julkisten avustusten kirjanpidollinen käsittely ja julkisesta tuesta tilinpäätöksessä esitettävät tiedot. Hyöty, joka koituu markkinakorkoa pienemmällä korolla julkiselta vallalta saadusta lainasta, määritetään IAS 39:n mukaisen kirjanpitoarvon ja saatujen maksujen erotuksena, ja hyöty käsitellään IAS 20:n mukaisesti. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

IAS 23 (muutos) Vieraan pääoman menot. Vieraan pääoman menojen määritelmää on muutettu siten, että korkokulut lasketaan käyttäen IAS 39:ssä määriteltyä efektiivisen koron menetelmää. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

IAS 27 (muutos) Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös. Kun IAS 39:n mukaisesti kirjanpidossa käsitelty tytäryhtiösijoitus luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5:n mukaisesti, IAS 39:n soveltamista jatketaan. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

IAS 28 (muutos) Sijoitukset osakkuusyhtiöihin (ja siitä aiheutuvat muutokset IAS 32:een "Rahoitusinstrumentit: esittämistapa" ja IFRS 7:ään "Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot"). Jos sijoitusta osakkuusyhtiöön käsitellään kirjanpidossa IAS 39:n mukaisesti, siitä tarvitsee esittää vain osa IAS 28:n edellyttämistä tiedoista IAS 32:n ja IFRS 7:n edellyttämien tietojen lisäksi. Konserni ei tule supistamaan konsernin tilinpäätöksessä esitettäviä liitetietoja muutosten sallimalla tavalla, vaan jatkaa nykyistä esittämistapaa. **

IAS 28 (muutos) Sijoitukset osakkuusyhtiöihin (ja siitä aiheutuvat muutokset IAS 32:een "Rahoitusinstrumentit: esittämistapa" ja IFRS 7:ään "Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot"). Sijoitusta osakkuusyhtiöön käsitellään arvonalentumistapauksessa yhtenä omaisuuseränä, eikä arvonalentumistappiota kohdisteta sijoitukseen sisältyviin yksittäisiin omaisuuseriin, esimerkiksi liikearvoon. Arvonalentumisten peruutukset kirjataan

sijoituksen kirjanpitoarvon oikaisuiksi siihen määrään asti kuin osakkuusyrytyksestä kerrytettävissä oleva rahamäärä kasvaa. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

IAS 31 (muutos) Osuudet yhteisyrityksissä (ja siihen liittyvät muutokset IAS 32:een ja IFRS 7:ään). Jos sijoitusta yhteisyritykseen käsitellään kirjanpidossa IAS 39:n mukaisesti, siitä vaaditaan esitettäväksi vain osa IAS 31:n edellyttämistä tiedoista IAS 32:n ja IFRS 7:n edellyttämien tietojen lisäksi. Konserni ei tule supistamaan konsernin tilinpäätöksessä esitettäviä liitetietoja muutosten sallimalla tavalla, vaan jatkaa nykyistä esittämistapaa. **

IAS 36 (muutos) Omaisuuserien arvon alentuminen. Jos käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla on laskettu diskontattujen rahavirtojen perusteella, tilinpäätöksessä esitetään samat tiedot kuin käyttöarvolaskelmia käytettäessä. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

IAS 38 (muutos) Aineettomat hyödykkeet. Ennakkomaksu saadaan merkitä taseeseen vain silloin, kun maksu on suoritettu ennen kuin tavaroihin on saatu oikeus tai palvelut on vastaanotettu. Tämä tarkoittaa sitä, että postimyyntiluetteloista johtuva kulu kirjataan silloin, kun luettelot ovat konsernin käytettävissä, eikä vasta silloin, kun luettelot toimitetaan asiakkaille. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IAS 38 (muutos) Aineettomat hyödykkeet. Muutoksella poistetaan sanamuoto, jonka mukaan menetelmä, joka johtaa tasapoistoja pienempään poistoon, on perusteltu ”vain harvoin jos koskaan”. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

IAS 39 (muutos) Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen. Muutokset muun muassa selventävät johdannaisten luokittelua suojauslaskennan muutos-tilanteissa, kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien instrumenttien määrittelyä sekä edellyttävät tarkistetun efektiivisen koron käyttöä vieraan pääoman ehtoisen instrumentin uuden kirjanpitoarvon määrittämiseen, kun käyvän arvon suojauslaskenta lopetetaan. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

IAS 40 (muutos) Sijoituskiinteistöt (ja siitä johtuvat muutokset IAS 16:een). Kiinteistö, jota parhaillaan rakennetaan tai kunnostetaan käytettäväksi sijoituskiinteistönä tulevaisuudessa, kuuluu IAS 40:n soveltamisalaan. Näin ollen tällainen kiinteistö arvostetaan käypään arvoon, jos sovelletaan käyvän arvon mallia. Jos rakenteilla olevan sijoituskiinteistön käypä arvo ei kuitenkaan ole luotettavasti

määritettävissä, kiinteistö arvostetaan hankintamenoon, kunnes rakennustyö valmistuu tai käyvän arvon luotettava määrittäminen tulee mahdolliseksi. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

Seuraavilla vuonna 2009 voimaan tulevilla uusilla standardeilla ja tulkinnoilla ei tule olemaan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen*:

IAS 41 (muutos) Maatalous. Muutetun standardin mukaan diskontattuihin rahavirtoihin perustuvissa käypää arvoa koskevissa laskelmissa on käytettävä markkinoilla määräytyvää diskonttauskorkoa, ja standardista poistetaan kielto, jonka mukaan biologista muuttumista ei saanut ottaa huomioon käypää arvoa laskettaessa. **

IFRS 1 (muutos), Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto ja IAS 27 (muutos), Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös. IFRS-tilinpäätöksen ensilaatijat saavat muutetun standardin mukaan käyttää erillistilinpäätöksissään joko käypää arvoa tai aiemman tilinpäätöskäytännön mukaista kirjanpitoarvoa oletushankintamenona määriteltessään tytäryrityksiin, yhteisessä määräysvallassa oleviin yksikköihin ja osakkuusyrytyksiin tehtyjen sijoitusten alkuperäistä hankintamenoa. Muutoksen seurauksena IAS 27:stä myös poistetaan ”hankintamenoon perustuvan kirjaamisen” määritelmä ja siihen lisätään vaatimus osinkojen esittämisestä tuottoina sijoittajayrityksen erillistilinpäätöksessä. **

Konserni ottaa käyttöön vuonna 2010 seuraavat IASB:n julkistamat standardit ja tulkinnan:

IFRS 3 (Uudistettu), Liiketoimintojen yhdistäminen. Uudistettu standardi edellyttää edelleen hankintamenomenetelmän käyttöä yritysten yhteenliittymien käsittelyssä, kuitenkin erällä merkittävillä muutoksilla. Esimerkiksi kaikki yritysten hankkimiseen liittyvät maksut tulee kirjata käypään arvoon hankinta-ajankohtana ja erät ehdolliset vastikkeet arvostetaan hankinnan jälkeen käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Liikearvo voidaan laskea perustuen emoyhtiön osuuteen nettovarallisuudesta tai se voi sisältää vähemmistöosuudelle kohdistetun liikearvon. Kaikki transaktiomenot kirjataan kuluksi. Konsernin johto on selvittämässä standardin muutoksen vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

IAS 27 (Uudistettu), Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös. Uudistettu standardi edellyttää kaikkien vähemmistötransaktioiden kirjaamista omaan pääomaan, jos määräysvalta ei siirry. Näin ollen vähemmistötransaktiot eivät enää johda liikearvon eivätkä tulosvaikutteisen voiton tai tappion kirjaamiseen. Standardi määrittelee transaktioiden käsitteilyn myös silloin, kun määräysvalta siirtyy. Mahdollisesti jäljelle jäävä osuus hankinnan kohteessa arvos-

tetaan käypään arvoon ja syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Konsernin johto on selvittämässä standardin muutoksen vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

IAS 39 (Muutos), Financial instruments: Recognition and measurement – Eligible Hedged Items. Sen mukaan inflaatiota ei voida erikseen määrittää suojattavaksi komponentiksi kiinteäkorkoisessa velassa. Lisäksi silloin, kun optioihin sovelletaan suojauslaskentaa, ei option aika-arvoa voida enää sisällyttää suojaussuhteeseen. Tällä standardimuutoksella ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

IFRS 5 (muutos) Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot (ja siihen liittyvä muutos IFRS 1:een ”Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto”). Muutos kuuluu IASB:n toukokuussa 2008 julkaisemiin vuosittaisiin parannuksiin. Siinä selvennetään, että jos osittaista luovutusta koskeva suunnitelma johtaa määräysvallan menettämiseen, tytäryrityksen kaikki varat ja velat luokitellaan myytävänä oleviksi, ja lopetetun toiminnon määritelmän mukaisten kriteerien täytyessä esitetään asiaankuuluvat tiedot. Tästä aiheutuu IFRS 1:een muutos, jonka mukaan näitä muutoksia sovelletaan IFRS-standardeihin siirtymispäivästä alkaen. Konser-

nin johto on selvittämässä standardin muutoksen vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

IFRIC 17, Distributions of Non-cash Assets to Owners. Tulkinta selventää kuinka varojen jakaminen arvostetaan tilanteessa, jossa yhtiö jakaa muuta varallisuutta kuin rahaa osinkoina omistajilleen. Konsernin johto on selvittämässä standardin muutoksen vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

Seuraavilla vuonna 2010 voimaan tulevilla uusilla standardeilla ja tulkinnoilla ei tule olemaan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen*:

IFRIC 12, Service Concession Arrangements. Tulkinta koskee sopimusjärjestelyjä, joissa yksityinen taho osallistuu julkisten palveluiden kehittämiseen, rahoittamiseen, toteuttamiseen tai infrastruktuurin ylläpitoon.**

* Ne standardien ja tulkintojen nimet, joista ei ole olemassa virallista käännöstä, esitetään englanninkielisinä.

** Kyseistä standardia/tulkintaa ei vielä ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

1.2. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Riskienhallinnan järjestäminen

Yrityksellä on käytössä konsernin hallituksen hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa on kartoitettu strategiset, operatiiviset ja rahoitusriskit. Konsernin johtoryhmä arvioi säännöllisesti riskienhallintapolitiikkaa, käytäntöjen kattavuutta ja painopisteitä. Poliitiikan tavoitteena on varmistaa henkilöstön, toiminnan ja tuotteiden turvallisuus sekä toiminnan jatkuvuus. Poliitiikka kattaa myös tietopääoman sekä yrityskuvan ja brandin suojaamisen. Asianmukainen ja ajan-tasainen riskikäsitys sisällytetään päätöksen-tekoon.

Operatiivista toimintaa ohjaavat yksityis-kohtaisemmat toimintaperiaatteet päätetään johtoryhmässä. Näitä ovat muun muassa hyväksy-mis-, tarjous- ja ostovaltuudet ja maksuehdot.

Sijoituspolitiikan pääperiaatteet tärkeys-järjestyksessä ovat a) luottotappioriskin minimoiminen, b) likviditeetti ja c) sijoitusten tuotto. Sijoitusten maksimipituus on 12 kuukautta.

Vaisalan riskeihin kuuluvat normaalit kansain-väliseen liiketoimintaan liittyvät riskit.

Korkoriski

Yhtiöllä ei ole olennaisia korollisia velkoja. Korkotason muutosten vaikutukset korollisten saatavien ja velkojen arvoon eri valuutoissa aiheuttavat korkoriskin. Korkoriski on johdon arvion mukaan pieni ja sisältyy sijoitettavan varallisuuden tuottoon korkotason muuttuessa. Koron muutos vaikuttaa sekä rahavirtoihin että sijoitusten käypään arvoon. Yhden prosentti-yksikön korkotason muutos vaikuttaisi yhtiön verojen jälkeiseen tulokseen n. 396 (354) tuhatta euroa. Lisätietoja korollisista saatavista on annettu liitetietojen kohdassa 21.

Sijoitustoiminnan markkinariski

Konserni sijoittaa kassavarojaan lyhyen koron rahastoihin ja altistuu siten toiminnassaan noteerattujen korkorahastojen markkinahintojen vaihtelusta aiheutuvalle hintariskille. Koska rahastojen sijoituskohteeksi valitaan liikkeeseen-laskijoita (valtiot, kunnat ja rahoitus-laitokset), joiden luottokelpoisuusluokitus on erittäin hyvä, rahastoihin liittyvä luottoriski on vähäinen. Rahastot sijoittavat euromääräisiin korko-tuotteisiin, joten valuuttakurssiriskiä ei ole. Lyhyiden markkinakorkojen nousu saattaa hetkellisesti laskea rahasto-osuuden arvoa. Käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmaan rahoitustuottojen ja kulujen ryhmään. Mikäli korkorahastosijoitusten arvo kasvaisi tai heikkenisi 5 % sijoitusosuuden pysyessä ennallaan, olisi sen vaikutus verojen jälkeiseen tulokseen 963 (1.484) tuhatta euroa. Lisätietoja

käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista varoista on annettu liitetietojen kohdassa 20.

Valuuttariski

Toiminnan kansainvälisyys altistaa konsernin riskeille, jotka syntyvät kun eri valuutoissa olevat sijoitukset muunnetaan emoyrityksen toiminta-valuuttaan. Konsernin kannalta merkittävimmät valuutat ovat USA:n dollari, Japanin jeni ja Englannin punta. Konsernilla on useita sijoituksia ulkomaisiin tytäryrityksiin, joiden netto-varallisuus on alttiina valuuttariskille. Konserni ei suojaa tytäryritysten nettovarallisuuden valuutta-riskiä. Erillisessä taulukossa on esitetty herkkyyss-analyysi siitä, miten konsernin merkittä-vimpien valuuttojen ja euron keskipäivän ja tilinpäätös-päivän kurssin muutokset vaikuttaisivat konsernin tulokseen verojen jälkeen. Laskelmissa ei ole huomioitu emoyhtiön tilikaudenaikaisten muiden valuuttamääräisten ostojen vaikutusta.

			Vaikutus tulokseen verojen jälkeen € 1000
	2008		
USD/EUR	valuuttakurssin nousu	10 %	675
	valuuttakurssin lasku	10 %	-642
JPY/EUR	valuuttakurssin nousu	10 %	226
	valuuttakurssin lasku	10 %	-185
GBP/EUR	valuuttakurssin nousu	10 %	554
	valuuttakurssin lasku	10 %	-509
	2007		Vaikutus tulokseen verojen jälkeen € 1000
USD/EUR	valuuttakurssin nousu	10 %	906
	valuuttakurssin lasku	10 %	-832
JPY/EUR	valuuttakurssin nousu	10 %	199
	valuuttakurssin lasku	10 %	-163
GBP/EUR	valuuttakurssin nousu	10 %	613
	valuuttakurssin lasku	10 %	-555

Konserni käsittelee monetaariset erät nettomääräisesti kirjanpidossa ja käyttää niiden suojaamiseen valuuttatermiinejä, joihin konserni ei sovelle IAS 39 mukaista suojauslaskentaa. Konsernin liikevaihdosta noin kolmannes syntyy Yhdysvaltain dollareina. Konsernin ostoista merkittävä osa tapahtuu euroissa. Nettoposition suojaamiseen käytetään valuuttatermiinejä. Suojausasteena pidetään noin 50 % tilauskannasta ja myyntisaatavista. Suojauksen suorittaa emoyhtiö (liitetiedot 10. Rahoitustuotot ja -kulut).

Maksuvalmiusriski

Konsernissa pyritään jatkuvasti arvioimaan ja seuraamaan liiketoiminnan vaatiman rahoituksen määrää, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi. Konsernin rahoitus järjestetään emoyhtiön kautta ja tytäryhtiöiden rahoitus hoidetaan konsernin sisäisillä lainoilla. Emoyhtiö antaa myös tarvittavat limiittitakaukset tytäryhtiöille. Rahoitusriskien hallinnasta vastaa emoyhtiö, kuten myös likviditeettiylijäämän sijoittamisesta. Yhtiöllä ei ole muita konsernin ulkopuolisia rahoitusvelkoja kuin rahoitusleasingvelat (liitetieto 23. Muut velat)

Maksuvalmiusriski on nykyisellä taserakenteella olematon.

Vastapuoliriski

Likvidejä varoja sijoitetaan vahvistettujen limiittien rajoissa kohteisiin, joiden luottokelpoisuus on hyvä. Sijoituskohteet sekä niille määritellyt limiitit tarkistetaan vuosittain. Lisätietoja sijoitusten luokituksesta on annettu liitteellä 21. Rahavarat.

Luottoriski

Konsernin luotonantopolitiikka on tiukka. Luottoriskejä vastaan suojaudutaan käyttämällä maksuehtoina remburssia, ennakkomaksuja ja pankkitakauksia. Konsernin johdon näkemyksen mukaan yrityksellä ei ole merkittäviä luottoriskikeskittymiä, koska globaalisti jakautuneen asiakaskunnan ansiosta yksittäinen asiakas tai asiakasryhmä ei muodosta liian merkittävää riskiä. Tilikauden aikana myyntisaamisista tulosvaikutteisesti kirjattujen luottotappioiden määrä on ollut 0,4 (0,3) miljoonaa euroa ja tilikauden nettoluottotappioiksi jäi 0,4 (-0,1) miljoonaa euroa. Luottotappiot ovat aiheutuneet asiakkaan taloudellisen ympäristön odottamattomasta muutoksesta. Konsernin luottoriskin enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa tilikauden lopussa. Myynti-saamisten ikäjakauma on esitetty liitetiedossa 19.

Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on optimaalisen pääomarakenteen avulla varmistaa normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa

omistaja-arvoa. Tavoitteena on paras mahdollinen tuotto pitkällä aikavälillä. Optimaalinen pääomarakenne takaa myös pienemmät pääoman kustannukset. Pääomarakenteeseen vaikutetaan mm. osingonjaon ja osakeantien kautta. Konserni voi vaihdella ja mukauttaa osakkeenomistajille maksettujen osinkojen tai näille palautettavan pääoman määrää, tai uusien liikkeeseen laskettavien osakkeiden lukumäärää. Yhtiöllä ei ole olennaisia rahoitusvelkoja. Pääomana hallinnoidaan konsernitaseen osoittamaa omaa pääomaa. Konserniin ei sovelleta ulkopuolisia pääomavaatimuksia.

2. Liiketoimintasegmentit

2008 M€	VMS *	VIN *	VSO *	VSE *	Muu toiminta	Eliminoinnit	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle	99.9	72.0	43.1	27.5	0.0	0.0	242.5
Konsernin sisäinen myynti	4.5	13.8	0.0	0.0	0.1	-18.5	0.0
Liikevaihto	104.4	85.8	43.1	27.5	0.2	-18.5	242.5
Liikevoitto	17.4	24.3	-0.5	-0.2	-3.0	0.0	38.0
Rahoitustuotot ja -kulut							0.9
Osuus osakkuusyrityksistä							0.0
Voitto ennen veroja							38.9
Tuloverot							-10.5
Tilikauden voitto							28.4
Varat	40.1	10.6	17.7	8.1	164.8	0.0	241.3
Osuudet osakkuusyrityksissä	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4
Velat	7.5	1.4	6.3	2.2	33.8	0.0	51.1
Investoinnit	1.4	0.4	0.2	2.1	8.2	0.0	12.2
Poistot	2.1	1.5	0.1	1.1	3.3	0.0	8.2

* VMS = Vaisala Measurement Systems

* VIN = Vaisala Instruments

* VSO = Vaisala Solutions

* VSE = Vaisala Services

2007 M€	VMS *	VIN *	VSO *	VSE *	Muu toiminta	Eliminoinnit	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle	90.2	66.2	34.6	33.0	0.0	0.0	224.1
Konsernin sisäinen myynti	5.2	10.4	0.0	0.0	0.0	-15.5	0.0
Liikevaihto	95.4	76.6	34.6	33.0	0.0	-15.5	224.1
Liikevoitto	12.3	20.5	-0.6	5.7	-2.6	0.0	35.3
Rahoitustuotot ja -kulut							1.7
Osuus osakkuusyrityksistä							0.0
Voitto ennen veroja							37.0
Tuloverot							-11.2
Tilikauden voitto							25.8
Varat	46.0	18.2	12.8	7.6	140.5	0.0	225.1
Osuudet osakkuusyrityksissä	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.5
Velat	7.6	3.3	7.4	2.3	28.5	0.0	49.2
Investoinnit	1.0	1.8	0.1	1.1	3.3	0.0	7.3
Poistot	2.1	1.6	0.2	1.0	3.2	0.0	8.2

* VMS = Vaisala Measurement Systems

* VIN = Vaisala Instruments

* VSO = Vaisala Solutions

* VSE = Vaisala Services

**3. Maantieteelliset segmentit
2008**

M€	Liikevaihto, kohdemaan mukaan (1)	Liikevaihto, sijaintimaan mukaan (2)	Varat (2)	Investoinnit
Eurooppa	84.8	201.7	193.7	9.3
josta Suomi	13.3	183.7	181.5	9.2
Pohjois-Amerikka	66.8	79.9	53.2	2.7
Aasia ja Australia	76.9	25.1	12.1	0.1
Afrikka, Etelä- ja Keski-Amerikka	13.9			0.0
Konsernieliminoinnit		-64.2	-22.9	
Kohdistamattomat erät			5.0	
Yhteensä	242.5	242.5	241.3	12.2

1) Liikevaihtona kohdemaan mukaan on esitetty myynti konsernin ulkopuolelle

2) Liikevaihto, liikevoitto, varat, sidottu pääoma ja investoinnit on esitetty konserni- tai osakkuusyrityksen sijaintimaan mukaan.

2007

M€	Liikevaihto, kohdemaan mukaan (1)	Liikevaihto, sijaintimaan mukaan (2)	Varat (2)	Investoinnit
Eurooppa	80.7	183.2	186.2	5.4
josta Suomi	9.2	160.7	171.9	5.2
Pohjois-Amerikka	73.2	81.8	48.8	1.7
Aasia ja Australia	60.2	20.7	9.1	0.2
Afrikka, Etelä- ja Keski-Amerikka	10.0			0.0
Konsernieliminoinnit		-61.6	-23.3	
Kohdistamattomat erät			4.7	
Yhteensä	224.1	224.1	225.6	7.3

1) Liikevaihtona kohdemaan mukaan on esitetty myynti konsernin ulkopuolelle

2) Liikevaihto, varat ja investoinnit on esitetty konserni- tai osakkuusyrityksen sijaintimaan mukaan.

4. Yrityshankinnat

Vuonna 2008 ja 2007 konsernilla ei ollut yrityshankintoja.

5. Pitkäaikaishankkeet

Liikevaihtoon sisältyy 5,2 miljoonaa euroa (2007; 8,9 miljoonaa euroa) pitkäaikaishankkeista kirjattuja tuottoja.

Keskeneräisistä pitkäaikaishankkeista kirjattuja tuottoja sisältyi konsernin tuloslaskelmaan 0,1 miljoonaa euroa (2007; 0,8 miljoonaa euroa). Keskeneräisistä pitkäaikaishankkeista kirjattuja ennakkomaksuja sisältyi taseeseen 31.12.2008 1,7 miljoonaa euroa (5,4 miljoonaa euroa 31.12.2007).

6. Liiketoiminnan muut tuotot

EUR 1000

	2008	2007
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	32	1
Muut	71	0
	<u>103</u>	<u>1</u>

7. Poistot

EUR 1000

Toimintokohtaiset poistot

	2008	2007
Hankinta ja valmistus	2 095	2 185
Myynti ja markkinointi	2 433	2 447
Tutkimus ja tuotekehitys	451	378
Muu hallinto	3 178	3 184
	<u>8 157</u>	<u>8 194</u>

8. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	2008	2007
EUR 1000		
Palkat	59 600	56 888
Käteisvaroina maksettavat optiot	115	348
Sosiaalikulut	8 626	6 849
Eläkkeet		
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	78	56
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	6 785	5 407
Henkilöstökulut yhteensä	<u>75 205</u>	<u>69 546</u>

Henkilöstökulut toiminnoittain	2008	2007
Hankinta ja valmistus	19 241	15 945
Myynti ja markkinointi	30 616	28 772
Tutkimus ja tuotekehitys	17 047	16 492
Muu hallinto	8 301	8 338
	<u>75 205</u>	<u>69 546</u>

Konsernin henkilökunta keskimäärin tilikauden aikana	2008	2007
Liiketoimintayksiköittäin		
Vaisala Measurement Systems	140	274
Vaisala Instruments	204	308
Vaisala Solutions	65	136
Vaisala Services	211	282
Muu toiminta	557	113
	<u>1 177</u>	<u>1 113</u>
Suomessa	734	677
Suomen ulkopuolella	443	436
	<u>1 177</u>	<u>1 113</u>

9. Tutkimus- ja kehittämismenot
Tuloslaskelmaan sisältyy kuluksi kirjattuja tutkimus- ja kehittämismenoja 24,6 miljoonaa euroa vuonna 2008 (23,5 miljoonaa euroa vuonna 2007).

10. Rahoitustuotot- ja kulut	2008	2007
EUR 1000		
Osinkotuotot	0	0
Muut korko- ja rahoitustuotot	2 405	1 962
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien varojen käyvän arvon muutos*		1 460
Johdannaisopimusten käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet kurssivoitot	1 962	1 485
Muut kurssivoitot	6 934	2 535
Rahoitustuotot yhteensä	<u>11 301</u>	<u>7 443</u>

Korkokulut		
Lyhyt ja pitkäaikaiset velat	9	-263
Rahoitusleasing sopimukset	-33	-23
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien varojen käyvän arvon muutos*	-2 209	
Muut rahoituskulut	-87	-89
Johdannaisopimusten käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet kurssitappiot	-2 317	-366
Muut kurssitappiot	-5 796	-5 071
Rahoituskulut yhteensä	<u>-10 433</u>	<u>-5 811</u>

*Korkorahastosijoitusten käyvän arvon muutos.

11. Tuloverot	2008	2007
EUR 1000		
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	11 395	11 145
Verot edellisiltä tilikausilta	0	-75
Laskennallisten verosaatavien ja -velkojen muutos	-885	112
	<u>10 510</u>	<u>11 181</u>

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma
EUR 1000

	2008	2007
Tulos ennen veroja	38 904	36 999
Verot laskettuna Suomen verokannalla	10 115	9 620
Ulkomaisten tytäryhtiöiden verokantojen vaikutus	731	1 177
Vähennyskelvottomat kulut ja verovapaat tuotot	-806	-812
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	-1 367	-21
Konserniyhdistelyn ja eliminointien vaikutukset	968	938
Kiinteiden toimipaikkojen tuloverot sekä lähdeverot	869	279
Verot tuloslaskelmassa	10 511	11 181
Efekttiivinen verokanta	27.0%	30.2%

Laskennalliset verot taseessa
EUR 1000

	2008	2007
Laskennalliset verosaamiset	5 780	4 747
Laskennalliset verovelat	-398	-417
Laskennallinen verosaaminen, netto	5 382	4 330

Laskennallinen vero on taseessa esitetty nettona niiden konserniyhtiöiden osalta, joiden välillä on verotuksessa mahdollisuus tuloksentasaukseen tai joita verotetaan yhtenä verovelvollisena.

Taseeseen kirjattujen laskennallisten verojen bruttomuutos:

	2008	2007
Laskennalliset verot 1.1.	4 330	4 850
Tuloslaskelmaan kirjatut erät	885	-112
Muuntoerot	168	-408
Laskennalliset verot 31.12.	5 382	4 330

Konsernitilinpäätökseen on kirjattu 0,8 miljoonaa euroa laskennallista verosaatavaa Saksan tytäryhtiön aikaisempien vuosien tappioista. Saksan tytäryhtiön parantuneiden tulosenusteiden perusteella näiden laskennallisten verosaamisten realisoituminen on todennäköistä. Taseeseen sisältyy tämän lisäksi 0,8 miljoonaa euroa (2007 0,8 miljoonaa euroa) laskennallisia verosaamisia muiden tytäryhtiöiden aikaisempien vuosien tappioista. Näiden laskennallisten verosaamisten kirjaaminen perustuu tulosenusteisiin, jotka osoittavat kyseisten laskennallisten verosaamisten realisoitumisen olevan todennäköistä.

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2008 aikana

EUR 1000	31.12. 2007	Kirjattu tuloslaskelmaan	Muuntoerot	31.12. 2008
Laskennalliset verosaamiset:				
Vaihto- ja käyttöomaisuuden sisäinen kate	481	71	0	552
Työsuhde-etuudet	81	2	0	83
Käyttämättömät verotukselliset tappiot	807	783	0	1 590
Aineettomien erien poistojen ajoitusero	2 491	-307	126	2 310
Muut väliaikaiset ajoituserot*	888	317	41	1 246
Yhteensä	4 747	866	167	5 780
Laskennalliset verovelat:				
Kertyneet poistoero	417	-19	0	398
Laskennallinen verosaaminen netto	4 330	885	168	5 382

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2007 aikana

EUR 1000	31.12. 2006	Kirjattu tuloslas- kelmaan	Muuntoerot	31.12. 2007
Laskennalliset verosaamiset:				
Vaihto- ja käyttöomaisuuden sisäinen kate	214	267	0	481
Työsuhte-etuudet	88	-7	0	81
Käyttämättömät verotukselliset tappiot	807	0	0	807
Aineettomien erien poistojen ajoitusero	3 069	-273	-305	2 491
Muut väliaikaiset ajoituserot*	1 066	-75	-104	888
Yhteensä	5 244	-88	-409	4 747
Laskennalliset verovelat:				
Kertyneet poistoerot	394	24	0	417
Laskennallinen verosaaminen netto	4 850	-112	-409	4 330

* Muut väliaikaiset erot koostuvat tytäryhtiöiden myynnin, luottotappioiden, varastojen ym. erien erikaisesta käsittelystä verotuksessa ja kirjanpidossa.

Ulkomaiden tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista 31,5 miljoonaa euroa vuonna 2008 (28,9 miljoonaa euroa vuonna 2007), ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa, sillä varat on sijoitettu kyseisiin maihin pysyvästi.

12. Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva kauden voitto kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla.

	2008	2007
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto EUR 1000	28 394	25 818
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1000 kpl	18 209	18 209
Osakekohtainen tulos, EUR	1.56	1.42

Konsernilla ei ollut vuonna 2008 ja 2007 laimentavia osakkeiden määrää lisääviä osakeoptioita.

13. Osakekohtainen osinko

Vuodelta 2007 osinkoa maksettiin 0,85 euroa osakkeelta.

26.3.2009 pidettävässä yhtiökokouksessa esitetään maksettavaksi osinkoa 0,90 euroa osaketta kohden, jolloin osinko olisi kokonaisuudessaan 16,4 milj. euroa. Ehdotettua osinkoa ei ole kirjattu osinkovelaksi tässä tilinpäätöksessä.

14. Aineettomat hyödykkeet

EUR 1000	Aineettomat		Tavara-	Muut	
Aineettomat hyödykkeet	oikeudet *	Liikearvo	merkki	aineettomat hyödykkeet**	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2008	20 385	8 923	2 883	2 194	34 385
Muuntoero	668	515	167	135	1 485
Lisäykset	455	-	-	344	798
Vähennykset	-423	-	-	334	-89
Siirrot erien välillä	428	-	-	-377	52
Hankintameno 31.12.2008	21 513	9 438	3 050	2 630	36 631
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2008					
	15 467	-	-	1 704	17 170
Muuntoero	306	-	-	98	404
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-423	-	-	-419	-842
Tilikauden poistot	2 085	-	-	488	2 573
Arvonalennukset	-	-	-	-	0
Kertyneet poistot 31.12.2008	17 435	-	0	1 871	19 306
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	4 078	9 438	3 050	760	17 325

	Aineettomat oikeudet*	Liikearvo	Tavara- merkki	Muut aineettomat hyödykkeet**	Yhteensä
Aineettomat hyödykkeet					
Hankintameno 1.1.2007	20 558	9 973	3 223	2 333	36 087
Muuntoero	-992	-1 050	-340	-139	-2 521
Lisäykset	518	-	-	-	518
Vähennykset	-316	-	-	-	-316
Siirrot erien välillä	617	-	-	-	617
Hankintameno 31.12.2007	20 385	8 923	2 883	2 194	34 385
Kertyneet poistot ja arvonlennukset 1.1.2007	13 658	-	-	1 432	15 090
Muuntoero	-530	-	-	-63	-593
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-314	-	-	-	-314
Tilikauden poistot	2 047	-	-	335	2 382
Arvonlennukset	-	-	-	-	0
Kertyneet poistot 31.12.2007	14 861	0	0	1 704	16 565
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	5 524	8 923	2 883	490	17 820

*Aineettomat oikeudet sisältää patentit ja tavaramerkit sekä ohjelmistolisenssit. Tavaramerkit, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika ja joista ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta, on raportoitu omalla eräänään. Tämä erä muodostuu Sigmet tavaramerkistä, joka on tunnettu ja vakiintunut tavaramerkki omalla tutka liiketoiminta-alueellaan ja sillä on kyky tuottaa positiivista kassavirtaa ja siten rajoittamaton vaikutusaika on perusteltu.

**Muut aineettomat hyödykkeet sisältää lähinnä liittymismaksut sekä aktivoidut Vaisala-brändin kehittämiskustannukset.

Liikearvojen ja tavaramerkin arvonalentumistestaus

Liikearvot kohdistuvat Vaisala Measurement Systems ja Service segmenteille. Tavaramerkki 3,0 (2,9) miljoonaa euroa kohdistuu Vaisala Measurement Systems segmentille. Liikearvojen ja tavaramerkin tasearvoa arvioidaan vähintään kerran vuodessa mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi. Tavaramerkin arvoa arvioidaan relief-from-royalty menetelmällä vertaamalla säästettävien rojaltimaksujen nykyarvoa tavaramerkin arvoon. Arvonalentumistestausta varten liikearvo on kohdistettu kahdelle eri rahavirtaa tuottavalle yksikölle, Pohjois-Amerikan service liiketoimintayksikölle 6,0 (2007 5,6) miljoonaa euroa ja Pohjois-Amerikan tutka liiketoimintayksikölle 3,4 (2007 3,3) miljoonaa euroa.

Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä olevan rahamäärän arvo perustuu käyttöarvolaskelmiin. Näissä laskelmissa käytetyt rahavirtaennusteet perustuvat toteutuneeseen liikevoittoon ja johdon hyväksymiin viiden vuoden ennusteisiin. Arvioidut myyntimäärät perustuvat olemassa olevaan käyttöomaisuuteen ja ennusteiden tärkeimmät oletukset ovat maakohtainen myyntiennuste ja tuotteista saatava kate. Service liiketoiminnan myynnin kasvuna on käytetty kahden prosentin vuosittaista kasvua ja kannattavuuden on arvioitu nousevan muutamalla prosentilla yksiköllä johtuen vähentyvistä takuukustannuksista. Pohjois-Amerikan tutkaliiketoiminnan suhteellisen kannattavuuden on arvioitu pysyvän ennallaan ja myynnin vaihtelevan vuoden 2009 voimakkaasta kasvusta 5 prosentin laskuun viiden vuoden aikajaksolla. Diskonttokorkona on käytetty Vaisalan toimialakohtaista pääoman tuottovaatimusta (WACC) ennen veroja. Tuottovaatimuksen laskentakomponentit ovat riskitön tuotto prosentti, markkinariskipreemio, toimialakohtainen betakerroin, vieraan pääoman kustannus- ja tavoitepääomarakenne. Diskonttokorko oli vuonna 2008 14,5 % (2007 15,2 %). Johdon hyväksymän ennustejakson jälkeiset rahavirrat on laskettu jäännösarvomenetelmällä, jossa neljän viimeisen suunnittelujakson liikevoittojen keskiarvo on kerrottu neljällä ja diskontattu käyttäen edellä kuvattua diskonttokorkoa ja nollikasvuprosenttia. Arvonalentumistestausten perusteella ei ole tarvetta arvonalentumiskirjauksiin. Tehtyjen herkkyyssanalyyysien perusteella käytettyjen oletusten kohtuulliset muutokset eivät johda arvonalentumisiin Pohjois-Amerikan service tai tutka liiketoimintayksiköiden liikearvoista. Tavaramerkin osalla käyttöiän lyhentyminen alle 10 vuoteen johtaisi arvonalentumiskirjaukseen.

15. Aineelliset hyödykkeet 2008

EUR 1000

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet a	Rakennukset rakennelmat	Koneet ja Kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesken-eräiset inv.	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2008	2 573	31 182	48 983	2 660	4 418	89 817
Muuntoero	80	148	882	-	25	1 135
Lisäykset	-	36	4 198	-	7 682	11 916
Vähennykset	-	-227	-861	-2 633	-	-3 721
Siirrot erien välillä	-	105	1 700	-	-1 856	-52
Hankintameno 31.12.2008	2 653	31 244	54 902	27	10 270	99 095
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2008	-	15 277	39 521	1 870	-	56 668
Muuntoero	-	29	468	-	-	497
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-24	-815	-1 870	-	-2 709
Tilikauden poistot	-	1 575	4 009	-	-	5 584
Arvonalennukset	-	-	-	-	-	0
Kertyneet poistot 31.12.2008	0	16 857	43 183	0	0	60 040
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	2 653	14 387	11 719	27	10 270	39 056

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin kuuluvien koneiden ja laitteiden poistamaton hankintameno 31.12.2008 oli 27,3 milj. euroa (25,4 miljoonaa euroa 31.12.2007).

Aineelliset hyödykkeet 2007

EUR 1000

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet a	Rakennukset rakennelmat	Koneet ja Kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesken-eräiset inv.	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 736	31 462	47 339	2 497	3 207	87 241
Muuntoero	-163	-320	-1 089	-225	-39	-1 836
Lisäykset	-	45	2 806	410	3 701	6 962
Vähennykset	-	-26	-1 885	-22	-	-1 933
Siirrot erien välillä	-	21	1 812	0	-2 451	-617
Hankintameno 31.12.	2 573	31 182	48 983	2 660	4 418	89 844
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	13 705	38 489	1 570	-	53 764
Muuntoero	-	-61	-933	3	-	-991
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-25	-1 888	-4	-	-1 916
Tilikauden poistot	-	1 658	3 853	301	-	5 812
Arvonalennukset	-	-	-	-	-	0
Kertyneet poistot 31.12.	0	15 277	39 521	1 870	0	56 695
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	2 573	15 905	9 463	790	4 418	33 149

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsovimuksella vuokrattuja hyödykkeitä seuraavasti :

2008 EUR 1000	Koneet ja Kalusto
Hankintameno	1 034
Kertyneet poistot	-608
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	426

2007 EUR 1000	Koneet ja Kalusto
Hankintameno	1 177
Kertyneet poistot	-735
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	442

Rahoitusleasingsovimuksilla vuokratut hyödykkeet ovat tietokoneita, niiden oheislaitteita sekä kopiokoneita.

16. Osuudet osakkuusyrittäissä

EUR 1000	2008	2007
Hankintameno 1.1.	481	448
Osuus tuloksesta	31	30
Muuntoerot	-113	3
Osakkuusyhtiösijoyitukset yhteensä 31.12.	400	481

Osakkuusyrittäisten kirjanpitoarvoon ei sisälly liikearvoa.

Tiedot konsernin osakkuusyrittäisistä sekä niiden yhteenlasketut varat, velat, liikevaihto ja voitto/tappio.

Osakkuusyrittäiset 2008

EUR 1000	Koti-paikka	Varat	Velat	Liike-vaihto	Voitto/ tappio	Omistus- osuus
Meteorage SA, Ranska	Cedex	1 651	598	1 629.0	90	35%

Taulukossa esitetyt tiedot perustuvat uusimpiin saatavilla oleviin tilinpäätöksiin.

Osakkuusyrittäiset 2007

EUR 1000	Koti-paikka	Varat	Velat	Liike-vaihto	Voitto/ tappio	Omistus- osuus
Meteorage SA, Ranska	Cedex	1 499	969	1 618.9	90	35%

Taulukossa esitetyt tiedot perustuvat uusimpiin saatavilla oleviin tilinpäätöksiin.

Osakkuusyrittäis Meteorage SA ylläpitää ukkoshavaintoverkkoja ja myy ukkoshavaintoihin liittyvää tietoa.

17. Saamiset (pitkäaikaiset)

EUR 1000	2008		2007	
	Tase-arvot	Käyvät arvot	Tase-arvot	Käyvät arvot
Lainasaamiset	11	11	13	13
Muut saamiset *	390	390	82	82
	401	401	95	95

Käyvät arvot on laskettu diskonttaamalla jokaisen merkittävän saatavan tulevat kassavirrat tilinpäätöspäivän markkinakorolla.

* Muut saamiset sisältävät epäolennaisen määrän pörssinoteeraamattomia osakkeita, jotka on arvostettu hankintameno- ja vuokratuototalletukset.

18. Vaihto-omaisuus

EUR 1000	2008	2007
Aineet ja tarvikkeet	11 885	7 848
Keskeneräiset tuotteet	5 476	4 435
Valmisteet / Tavarat	5 391	3 845
Ennakkomaksut	6	0
	22 759	16 128

Tilikaudella kirjattiin kuluksi 98.4 miljoonaa euroa (101 miljoonaa euroa vuonna 2007).

Tilikaudella tehtiin alaskirjauksia 1,4 miljoonaa euroa, jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvoa alennettiin vastaamaan sen nettorealisointiarvoa (1,7 miljoonaa euroa vuonna 2007). Kirjanpitoarvo on näiden hyödykkeiden osalta nolla.

19. Myyntisaamiset ja muut saamiset

EUR 1000	2008	2007
Myyntisaamiset	42 684	39 390
Lainasaamiset	15	16
Maksetut ennakot	758	946
Muut saamiset	402	2 303
Saamiset pitkäaikaishankkeista asiakkailta	4 481	6 577
Arvonlisäverosaamiset	961	2 922
Johdannaispöytäkirjat	222	450
Muut siirtosaamiset	2 235	764
	51 758	53 368

Myyntisaamisten ja muiden saamisten käyvät arvot vastaavat olennaisilta osiltaan niiden kirjanpitoarvoja.

Muut saamiset sisältävät lähinnä huolto- ja datamyntisopimusten jaksotukset.

Muut siirtosaamiset sisältävät korko- ja kurssijaksotukset sekä muut sekalaiset jaksotukset.

Myyntisaamisten ikäjakauma EUR 1000	2008		2007	
	luottotappioksi kirjattu	Netto 2008	luottotappioksi kirjattu	Netto 2007
Erääntymättömät	3,733	3,733	5,057	5,057
Erääntynyt alle 30 päivää	24,407	24,407	17,423	17,423
Erääntynyt 31- 90 päivää	10,878	10,878	13,967	13,967
Erääntynyt yli 90 päivää	4,018	352.4	3,206	262.7
Yhteensä	43,036	42,684	39,652	39,390

Myyntisaamiset jakautuvat valuutoittain seuraavasti EUR 1000	2008	2007
EUR	22,456	17,160
USD	13,989	16,119
GBP	2,165	3,445
JPY	2,726	1,701
AUD	428	371
CNY	368	15
Muut	551	580
	42,684	39,390

Johdannaissopimukset EUR 1000	2008	2007
Valuutta- ja korkoriskien suojaamiseksi tehtyjen taseen ulkopuolisten johdannaissopimusten pääoma-arvot		
Valuuttatermiinit	14,829	14,337
Pääoma-arvot yhteensä	14,829	14,337

Valuuttatermiinien jakuma valuutoittain	2008		2007	
	Valuutta-arvo 1000	EUR 1000	Valuutta-arvo 1000	EUR 1000
USD	17,000	12,331	16,500	11,592
AUD	2,000	1,022	1,500	912
JPY	115,000	943	115,000	714
GBP	450	533	800	1,120
		14,829		14,337

Maturiteettijaukauma		
Alle 90 päivää	8,887	9,617
yli 90 päivää ja alle 120	2,446	2,997
Yli 120 päivää ja alle 230 päivää	3,496	1,723
	14,829	14,337

Valuutta- ja korkoriskien suojaamiseksi tehtyjen johdannaissopimusten käyvät arvot		
Valuuttatermiinit	222	450
Käyvät arvot yhteensä	222	450

20. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat EUR 1000	2008	2007
Korkorahastosijoitukset	25,310	42,597

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältävät korkorahastosijoituksia, jotka muodostuvat kassavarojen lyhytaikaisesta sijoittamisesta. Korkorahastosijoitukset ovat julkisesti noteerattuja arvopapereita, joiden käypä arvo määräytyy markkinoilla ja joiden likviditeetti on hyvä. Sijoitukset kohdistuvat luottoriskiltään hyvien suomalaisessa valvonnassa olevien pankkien korkorahastoihin, jotka ovat euro määräisiä. Käyvän arvon muutos on kirjattu tuloslaskelmaan rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmään. Korkotason muutos 1 % ylös tai alaspäin vaikuttaisi sijoitusten arvoon vastaavasti n. 35,4 (63,9) tuhatta euroa.

21. Rahavarat EUR 1000	2,008	2007
Käteinen raha ja pankkitilit	36,483	24,798
Sijoitustodistukset		
Pankkien määräaikaistalletukset	6,000	10,500
Pankkien sijoitustodistukset	18,748	20,356
Yritystodistukset	16,856	996
Sijoitustodistukset yhteensä	41,604	31,851
Rahavarat yhteensä	78,087	56,649

Rahavarojen käyvät arvot vastaavat niiden kirjanpitoarvoja.

Sijoitustodistukset muodostuvat lyhytaikaisista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden maturiteetti on yleensä alle 3 kuukautta ja jotka muodostuvat lähinnä kassavarojen lyhytaikaisesta sijoittamisesta.

Sijoitusten keskiporko vuonna 2008 oli 4,5 % (4,1 % vuonna 2007). Sijoitukset kohdistuvat luottoriskiltään hyvien suomalaisessa viranomaisvalvonnassa olevien pankkien välittämiin sijoitustodistuksiin ja ovat euromääräisiä. Mikäli sijoitusten korko olisi ollut vuodenvaihteessa 1 % korkeampi/matalampi olisi sijoitusten arvo ollut 56,8/57,1 tuhatta euroa suurempi/pienempi (14,6/14,6 tuhatta euroa vuonna 2007).

22. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot

Vaisala noudattaa Helsingin Pörssin sisäpiiriohjetta.

Vaisalalla on 18.218.364 osaketta, joista 3.405.584 kuuluu sajaan K ja 14.812.780 sarjaan A. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Yhtiön enimmäispääoma on 28.800.000 euroa. Osakkeista enintään 68.490.017 kappaletta on K-osaketta ja enintään 68.490.017 kappaletta A-osaketta, kuitenkin siten, että osakkeita on yhteensä vähintään 17.122.505 ja enintään 68.490.017 kappaletta. K- ja A-osakkeet eroavat toisistaan siten, että jokainen K-osake tuottaa oikeuden yhtiökokouksessa äänestää kahdellakymmenellä (20) äänellä ja jokainen A-osake yhdellä (1) äänellä. Osakkeet tuottavat yhtäläisen oikeuden osinkoon. Yhtiöjärjestyksen mukaan K-sarjan osake voidaan muuntaa A-sarjan osakkeeksi yhtiöjärjestyksestä tarkemmin ilmenevällä tavalla.

Osakepääoma ja rahastot

EUR 1000	Osakkeiden lukumäärä 1000 kpl	Osakepääom a	Ylikurssi- rahasto	Vararahasto	Omat osakkeet	Maksetut, mutta rekisteröimät tömät optiot	Yhteensä
1.1.2007	18 209	7 661	16 604	95	-252	0	24 108
31.12.2007	18 209	7 661	16 604	122	-252	0	24 135
31.12.2008	18 209	7 661	16 604	122	-252	0	24 135
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet	9						
	18 218						

Oma pääoma koostuu osakepääomasta, ylikurssirahastosta, vararahastosta, muuntoeroista sekä kertyneistä voittovaroista. Ylikurssirahastoon on kirjattu osakepääoman muutoksen nimellisarvon muutos vanhan osakeyhtiölain aikana. Lisäksi niissä tapauksissa, joissa optio-oikeuksista on päätetty vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978/734) aikana, optioihin perustuvista osakemerkinnöistä saadut rahasuoritukset on kirjattu osakepääomaan ja ylikurssirahastoon järjestelyn ehtojen mukaisesti, transaktiokuluilla vähennettynä.

Vararahasto 0,1 miljoonaa euroa sisältää muiden konserniyhtiöiden paikallisiin säännöksiin perustuvia eriä. Muuntoerot -rahasto sisältää ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot. Tilikauden voitto kirjataan kertyneisiin voittovaroihin. Ylikurssirahasto ei ole voitonjakokelpoinen rahasto. Vararahaston jakokelpoisuuteen liittyy paikallisiin säännöksiin perustuvia rajoituksia.

Omat osakkeet

Omat osakkeet -rahasto sisältää konsernin hallussa olevien omien osakkeiden hankintamenon ja se esitetään oman pääoman vähennyksenä.

Ostetut omat osakkeet	Osakkeiden lukumäärä	Hankintahinta 1000€
Helmikuu 2006	13 000	355
Maaliskuu 2006	22 000	608
Yhteensä	35 000	963
Luovutetut osakkeet	-25 850	-712
Yhteensä omia osakkeita 31.12.2007	9 150	252
Luovutetut osakkeet	-	-
Yhteensä omia osakkeita 31.12.2008	9 150	252

Optio-ohjelma

Yhtiöllä ei ole voimassa olevia optio-ohjelmia.

24. Eläkeveloitteet

Konsernilla on useita eläkejärjestelyjä, jotka on luokiteltu joko maksu- tai etuuspohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisista järjestelyistä suoritettavat maksut on kirjattu kuluksi sen tilikauden tuloslaskelmaan, johon ne kohdistuvat. Vakuutusyhtiössä hoidetut TyEL-eläkevakuutukset ovat maksupohjaisia järjestelyjä. Etuuspohjaiset järjestelyt ovat Suomessa. Konsernilla ei ole muita työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia. Vaisalan Eläkesäätiössä vuonna 2005 hoidetut lisäeläke-etuudet on käsitelty etuuspohjaisina eläkejärjestelyinä. Eläkesäätiön vastuu on siirretty eläkevakuutusyhtiölle 31.12.2005 ja säätiö on purettu vuonna 2006. Yhtiöllä säilyy kuitenkin IAS 19 mukainen vastuu tulevista indeksi- ja palkankorotuksista yhtiön palveluksessa olevien eläkesäätiön piiriin kuuluvien henkilöiden osalta.

Tuloslaskelmaan merkityt erät

EUR 1000	2008	2007
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	78	56
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	6 785	5 407
	<u>6 864</u>	<u>5 462</u>

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt on kirjattu tuloslaskelmaan hallinnon toiminnolle.

Taseen etuuspohjainen eläkevelka määräytyy seuraavasti:

EUR 1000	2008	2007
Rahastoimattomien veloitteiden nykyarvo		
Rahastoitujen veloitteiden nykyarvo	1 888	1 837
Varojen käypä arvo	<u>-1 488</u>	<u>-1 468</u>
Ali- /Ylikate	400	369
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-81	-59
Eläkevelka taseessa	319	310

Tuloslaskelman etuuspohjainen eläkekulu määräytyy seuraavasti

EUR 1000	2008	2007
Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot	67	77
Korkomenot	92	84
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	<u>-76</u>	<u>-87</u>
Tappiot/voitot järjestelyyn supistamisesta	<u>-5</u>	<u>-18</u>
	78	56

Järjestelyyn kuuluvien varojen toteutunut tuotto 5.1% 2008, 5.5% 2007.

Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto määräytyy vakuutusyhtiön tuoton mukaan. Tietoja järjestelyyn kuuluvien varojen jakautumisesta omaisuusryhmittäin ei ole saatavilla. Konserni ennakoi maksavansa etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin 0,1 miljoonaa euroa vuonna 2008 (0,1 vuonna 2007).

Veloitteen nykyarvon muutokset ovat seuraavat:

EUR 1000	2008	2007
Velvoite tilikauden alussa	1 837	1 862
Työruorituksista johtuvat menot	67	77
Korkomenot	92	84
Järjestelyjen supistamisesta johtuvat voitot (-) ja tappiot (+)	<u>-120</u>	<u>-313</u>
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	<u>13</u>	<u>127</u>
Rahastoitujen veloitteiden nykyarvo	1 888	1 837

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutokset ovat seuraavat

EUR 1000	2008	2007
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden alussa	1 468	1 702
Varojen odotettu tuotto	76	87
Vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	<u>-15</u>	<u>-118</u>
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	70	82
Järjestelyjen supistamisesta johtuvat voitot (-) ja tappiot (+)	<u>-110</u>	<u>-285</u>
Järjestelyyn kuuluvien varojen nykyarvot	1 488	1 468

Taseessa esitetyn velan muutokset**EUR 1000**

	2008	2007
Tilikauden alussa	310	337
Maksetut kannatusmaksut	-70	-82
Eläkekulut tuloslaskelmassa	78	56
Tilikauden lopussa	<u>319</u>	<u>310</u>

Käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset:

Diskonttokorko	5.25 %	5.00 %
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	5.00 %	5.00 %
Tuleva palkankorotusolettama	3.25 %	3.25 %
Inflaatio oletama	2.00 %	2.00 %
Eläkkeiden muutos	2.10 %	2.10 %

25. Varaukset**EUR 1000**

	2008	2007
	Uudelleen järjestely- varaus	Uudelleen järjestely- varaus
Varaukset 1.1.	212	28
Varausten lisäys	481	208
Käytetyt varaukset	-212	-24
Varaukset 31.12	<u>481</u>	<u>212</u>

Vuoden 2008 ja 2007 varausten lisäykset liittyvät yhtiön organisaatorakenteen uudistamiseen.

26. Ostovelat ja muut velat**Korottomat****EUR 1000**

	2008	2007
Ostovelat	12,988	10,395
Velat osakkuusyrityksille		
Palkka- ja henkilösivukulujaksotukset	16,738	15,534
Muut siirtovelat	5,850	5,047
Muut lyhytaikaiset velat	1,761	1,894
Korottomat lyhytaikaiset velat yhteensä	<u>37,337</u>	<u>32,870</u>

Ostovelkojen ja muiden velkojen käyvät arvot vastaavat olennaisilta osiltaan niiden kirjanpitoarvoja.

27. Rahoitusvarat ja -velat**Rahoitusvarojen ja -velkojen ryhmitellyt kirjanpitoarvot : 2008**

EUR 1000	Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat sekä suojaavat johdannaiset	Lainat ja saamiset	Jaksotettuun hankintameno on kirjattavat rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo tase-erän mukaan	Käypä arvo	Liitetieto
Rahoitusvarat						
Pitkäaikaiset saamiset		401		401	401	18
Myyntisaamiset ja muut saamiset	222	51,536		51,758	51,758	20
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	25,310			25,310	25,310	21
Rahavarat		78,087		78,087	78,087	22
Kirjanpitoarvo	<u>25,532</u>	<u>130,024</u>	0	<u>155,557</u>	<u>155,557</u>	
Rahoitusvelat						
Korollinen pitkäaikainen velka			201	201	201	24
Korolliset velat			237	237	237	24
Saadut ennakot			10,349	10,349	10,349	
Ostovelat ja muut korottomat velat			37,337	37,337	37,337	27
	0	0	48,124	48,124	48,124	

Rahoitusvarojen ja -velkojen ryhmitellyt kirjanpitoarvot : 2007

EUR 1000	Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat sekä suojaavat johdannaiset		Lainat ja saamiset	Jaksotettuun hankintameno on kirjattavat rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo tase-erän mukaan	Käypä arvo	Liitetieto
Rahoitusvarat							
Pitkäaikaiset saamiset		95			95	95	18
Myyntisaamiset ja muut saamiset	450	52 918			53 368	53 368	20
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	42 597				42 597	42 597	21
Rahavarat		56 649			56 649	56 649	22
Kirjanpitoarvo	43 047	109 662		0	152 709	152 709	
Rahoitusvelat							
Korollinen pitkäaikainen velka				192	192	192	24
Pitkäaikaisten lainojen lyhennyserät				59	59	59	24
Korolliset velat				696	696	696	24
Saadut ennakot				11 979	11 979	11 979	
Ostovelat ja muut korottomat velat				32 870	32 870	32 870	27
	0	0		45 796	45 796	45 796	

28. Vastuusitoumukset ja annetut pantit

EUR 1000	2008	2007
Omasta velasta/sitoumuksista		
Takaukset	13 024	8 030
Muut omat vastuut		
Annetut pantit	90	54
Muut vuokrasopimukset	<u>311</u>	<u>211</u>
Vastuusitoumukset ja annetut pantit yhteensä	13 425	8 295

Annetut pantit ovat vuokravakuustalletuksia.

Vuokrasopimuksista tilikaudelle kuluksi kirjattu määrä oli 224,9 tuhatta euroa (168,6 tuhatta euroa vuonna 2007).

29. Lähipiiritapahtumat

Vaisala-konsernin lähipiiriin kuuluvat tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt, hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja. Yhtiöllä ei ole olennaisia liiketapahtumia osakkuusyhtiön kanssa.

Konsernin emo ja tytäryhtiöt

Yhtiö	Konsernin omistusosuus %	Osuus äänivallasta %
Emoyritys Vaisala Oyj, Vantaa, Suomi		
Vaisala Limited, Birmingham, Iso-Britannia	100%	100%
Vaisala Pty Ltd., Hawthorn, Australia	100%	100%
Vaisala GmbH, Hamburg, Saksa	100%	100%
Vaisala KK, Tokio, Japani	100%	100%
Vaisala Holding Inc., Woburn, USA	100%	100%
Vaisala Inc., Woburn, USA	100%	100%
Vaisala China Ltd, Peking, Kiina	100%	100%
Tycho Technology Inc, Woburn., USA	100%	100%
WSDM LCC, Minneapolis, USA	100%	100%
Vaisala S.A., Argentiina	100%	100%
Vaisala SAS , Saint-Quentin-En-Yvelines, Ranska	100%	100%

Johdon työsuhde-etuudet**EUR 1000**

Toimitusjohtajalle maksetut palkat ja palkkiot

Forsén Kjell, toimitusjohtaja

Palkka

2008**2007**

326

261

Palkkiot

72

23

Ketonen Pekka, toimitusjohtaja

Palkka

216

281

Palkkiot

Hallituksen jäsenille maksetut palkkiot

Gustavsson Stig

hallituksen jäsen

25

20

Neuvo Yrjö

hallituksen jäsen

25

20

Niinivaara Mikko

hallituksen jäsen

25

20

Torkko Maija

hallituksen jäsen

25

20

Voipio Mikko

hallituksen jäsen

25

20

Voipio Raimo

hallituksen puheenjohtaja

35

30

Yhteensä**774****695**

Konsemin tytäryhtiöiden toimitusjohtajille maksetut palkat ja palkkiot olivat 0,4 (vuonna 2007 0,3) miljoonaa euroa.

Toimitusjohtajan eläkeikä ja eläkkeen määräytymisperusteet: 62 vuotta

Toimitusjohtajalla on maksupohjainen lisäeläkejärjestely.

Johdon osakkeenomistus

Vaisala Oyj:n hallituksen omistamien ja hallitsemien osakkeiden lukumäärä 31.12.2008 oli 1.353.425 kpl ja

osuus kokonaisäänimäärästä 15,6 % (vuonna 2007 1.394.601 kpl ja 16,6 % kokonaisäänimäärästä).

Yhtiön toimitusjohtaja ei omistanut osakkeita tai optioita 31.12.2008.

Toimitusjohtajalle ja hallituksen jäsenille ei ole myönnetty rahalainoja eikä heidän puolestaan ole annettu vakuuksia tai vastuusitoumuksia.

30. Tilintarkastajan palkkiot**EUR 1000**

KHT-yhteiso PricewaterhouseCoopers Oy

Tilintarkastuspalkkiot

2008**2007**

136

150

Veroneuvonta

42

70

Muut palkkiot

49

6

Yhteensä

227

227

Muut tilintarkastusyhteisöt

Tilintarkastuspalkkiot

43

51

Veroneuvonta

18

24

Muut palkkiot

61

16

Yhteensä

61

91

31. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat**Yrityshankinnat vuonna 2009**

Tammikuussa 2009 Vaisala hankki yhdysvaltalaisen lentokenttäpalveluja tarjoavan Aviation System Maintenance Inc (ASMI) yrityksen koko osakekannan. Yhtiön palveluksessa on 10 henkilöä ja sen arvioitu liikevaihto vuodelle 2008 oli 1,8 miljoonaa euroa. Yhtiö sijaitsee Kansasin osavaltiossa ja sillä on laaja asiakaskunta ja yli 25 vuoden kokemus lentokenttien säälaitteiden asennuksista ja ylläpidosta. Yrityskauppa vahvistaa merkittävästi Vaisalan asemaa ylläpitopalvelujen tarjoajana Yhdysvaltojen lentokenttäsäämarkkinoilla, täydentäen Vaisalan nykyisiä palvelusopimuksia ja osaamista. Nämä synergiaedut ovat vaikuttaneet alustavien laskelmien mukaisen liikearvon 1,3 miljoonaa euroa syntymiseen. Hankintahinta oli 2,3 miljoonaa euroa.

32. Vuosikooste

Vaisalan edellisen tilikauden aikana julkistetut tiedot löytyvät Vaisalan nettisivuilta:

www.vaisala.com/fi/sijoittajat

Vaisala Oyj

Laadittu suomalaisen kirjanpitokäytännön (FAS) mukaan

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA	Liite	1.1. - 31.12.2008		1.1. - 31.12.2007
EUR				
Liikevaihto	2	183 670 807.62		160 661 187.66
Hankinnan ja valmistuksen kulut		-92 284 729.71		-82 551 960.81
Bruttokate		91 386 077.91		78 109 226.85
Myynnin ja markkinoinnin kulut		-24 448 933.59		-20 084 608.15
Hallinnon kulut				
Kehitystoiminnan kulut		-20 485 667.04	-18 496 220.83	
Muut hallinnon kulut		-17 367 960.08	-37 853 627.12	-33 568 227.17
Liiketoiminnan muut tuotot	3	83 017.79		832.73
Liikevoitto		29 166 534.99		24 457 224.26
Rahoitustuotot ja -kulut	5	4 850 496.42		5 485 020.12
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		34 017 031.41		29 942 244.38
Tilinpäätössiirtojen kertymä		72 841.99		-91 239.15
Välittömät verot	6	9 295 623.94		7 167 169.43
Tilikauden voitto		24 794 249.46		22 683 835.80

Vaisala Oyj

Laadittu suomalaisen kirjanpitoikäytännön (FAS) mukaan

EMOYHTIÖN TASE (€)

Vastaavaa	Liite	31.12.2008		31.12.2007
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet	7			
Aineettomat oikeudet		1,508,757.55	1,854,459.75	
Muut pitkävaikutteiset menot		<u>391,705.68</u>	<u>292,511.37</u>	2,146,971.12
Aineelliset hyödykkeet	7			
Maa- ja vesialueet		1,277,402.11	1,277,402.11	
Rakennukset ja rakennelmat		17,943,172.26	19,290,974.68	
Koneet ja kalusto		8,087,926.29	7,040,810.66	
Muut aineelliset hyödykkeet		27,397.81	27,397.81	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		<u>9,158,583.17</u>	<u>3,983,644.16</u>	31,620,229.43
Sijoitukset	7			
Tytäryhtiöosakkeet		21,424,644.17	21,424,644.17	
Muut osakkeet ja osuudet		100,672.75	672.75	
Saamiset konserniyrityksiltä		<u>8,838,111.66</u>	<u>9,714,013.99</u>	31,139,330.91
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet		10,224,221.36	5,999,535.56	
Keskeneräiset tuotteet		3,478,998.02	3,831,623.50	
Valmisteet / Tavarat		<u>3,120,211.68</u>	<u>2,933,073.47</u>	12,764,232.53
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset		32,544,548.37	28,768,879.80	
Lainasaamiset	17	1,437,098.08	1,358,691.39	
Rahoitusarvopaperit	9	25,310,454.87	42,597,211.13	
Muut saamiset	10	421,890.01	983,592.02	
Siirtosaamiset	8	<u>2,740,966.11</u>	<u>7,877,027.46</u>	81,585,401.80
Rahat ja pankkisaamiset	11		60,201,162.26	39,304,141.57
Vastaavaa yhteensä			208,237,924.21	198,560,307.35

Vaisala Oyj

Laadittu suomalaisen kirjanpitoikäytännön (FAS) mukaan

EMOYHTIÖN TASE (€)

Vastattavaa	Liite	31.12.2008		31.12.2007
OMA PÄÄOMA	13			
Osakepääoma		7,660,807.86		7,660,807.86
Ylikurssirahasto		22,306,293.51		22,306,293.51
Voitto edellisiltä tilikausilta		115,514,678.86		108,308,674.96
Tilikauden voitto		<u>24,794,249.46</u>	170,276,029.69	<u>22,683,835.80</u>
				160,959,612.13
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ				
Kertynyt poistoero	12		1,526,912.70	1,599,754.69
PAKOLLISET VARAUKSET	14		480,617.32	178,405.38
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Muut pitkäaikaiset velat	15		0.00	58,764.48
Lyhytaikainen				
Saadut ennakot		6,997,895.74		9,769,397.63
Ostovelat		12,099,712.44		11,021,266.46
Muut lyhytaikaiset velat		1,154,977.30		1,486,985.50
Siirtovelat	16	<u>15,701,779.03</u>	35,954,364.50	<u>13,486,121.09</u>
				35,763,770.67
Vastattavaa yhteensä			208,237,924.21	198,560,307.35

RAHAVIRTALASKELMA		EUR 1000 Emoyhtiö 1.1.-31.12.2008	EUR 1000 Emoyhtiö 1.1.-31.12.2007
LIITE			
Liiketoiminnan rahavirta			
		180,058.0	162,591.9
Myynnistä saadut maksut			
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	3	71.4	0.0
Maksut liiketoiminnan kuluista		-149,263.8	-132,620.4
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		30,865.6	29,971.6
Saadut korot	5	184.5	3,479.0
Maksetut korot	5	-11.0	-187.6
Muut rahoituserät, netto	5	585.5	-500.7
Saadut osingot liiketoiminnasta	5	3,967.0	3,659.4
Maksetut tuloverot	6	-8,248.4	-8,505.5
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä (A)		27,343.3	27,916.2
Investointien rahavirta			
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	7	-454.7	-397.0
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuus hyödykkeisiin	7	-9,188.2	-4,452.4
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	7	11.6	0.8
Investoinnit muihin sijoituksiin	7	-100.0	0.0
Rahoitusarvopaperien muutos	9	17,286.8	-1,369
Lainasaamisten takaisinmaksut		1,358.6	1,518.6
Investointien rahavirta yhteensä (B)		8,914.0	-4,698.6
Rahoituksen rahavirta			
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		117.5	-241.8
Maksetut osingot ja muu voitonjako	13	-15,477.8	-15,473.9
Rahoituksen rahavirta yhteensä (C)		-15,360.3	-15,715.7
Rahavarojen muutos (A + B + C) lisäys (+) / vähennys (-)		20,897.0	7,501.9
Rahavarat tilikauden alussa	11	39,304.1	31,802.2
Rahavarat tilikauden lopussa	11	60,201.2	39,304.1

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen nettomuutos on siirretty rahoituslaskelmalla rahavaroista investointien rahavirtaan ja vertailukauden tiedot on muutettu vastaavasti.

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

1. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Vaisala Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain mukaisesti (FAS). Tilinpäätösten erät on arvostettu alkuperäisen hankintamenon perusteella, ellei alla olevissa laatimisperiaatteissa ole muuta kerrottu. Niissä ei ole otettu huomioon arvonnkorotuksia, ellei niistä ole erikseen mainittu.

Pysyvät vastaavat

Käyttöomaisuuden tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, vähennettynä kertyneillä poistoilla, lukuunottamatta Vantaan toimisto- ja tehdas kiinteistöä, johon on tehty arvonnkorotuksia vuosina 1981-1988 yhteensä 5,7 milj. euroa. Tehtyjen arvonnkorotusten jälkeenkin kiinteistöjen kirjanpitoarvo alittaa merkittävästi kiinteistöjen käyvän markkina-arvon. Itse valmistetun käyttöomaisuuden hankintameno sisältyy myös osuus valmistustyölle kohdistettavista kiinteistä menoista. Käyttöomaisuuden hankinta-menoon ei sisälly korkomenoja. Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot lasketaan tasapoistoina ja ne perustuvat omaisuuden arvioituun taloudelliseen pitoaikaan. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Arvioidut taloudelliset pitoajat eri hyödykeryhmille ovat :

Aineettomat oikeudet	3 – 5 vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	5 – 40 vuotta
Koneet ja kalusto	3 – 10 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	5 – 15 vuotta

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus esitetään hankintamenon tai sitä alemman jälleenhankinta- tai todennäköisen myynti-hinnan määräisenä. Hankintameno on sisällytetty välittömän hankintamenon lisäksi myös osuus hankinnan ja tuotannon välillisistä kustannuksista. Hankinta-meno määritetään keskimääräisenä hankintamenoa.

Rahoitusomaisuusarvopaperit

Rahoitusomaisuusarvopaperit sisältävät kassavarojen lyhytaikaisesta sijoittamisesta muodostuvat korkorahastosijoitukset, jotka arvostetaan käypään arvoon. Käypä arvo on määritetty toimivilla markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten, eli tilinpäätöspäivän ostonoteerausten pohjalta. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan kirjanpitoon tapahtumapäivän kurssiin. Valuuttamääräisten saamisten ja velkojen muuntamisessa on käytetty tilinpäätöspäivän Euroopan keskuspankin noteeraamia kurssija. Myyntisaamisten ja ostovelkojen muuntamisesta syntyvät kurssierot, samoin kuin muut kurssivoitot ja tappiot, kirjataan kurssieroiksi rahoitustuottojen ja -kuluja ryhmään.

Eläkekulut

Eläkekulut on esitetty noudattaen Suomen lain-säädäntöä. Emoyhtiön henkilöstön lisäeläketurva on vakuutettu Vaisalan Eläkesäätiö s.r.:ssä (suljettu 1.1.1983). Säätiön eläkevastuu on katettu täysi-määräisesti.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot on kirjattu sen tilikauden kuluiksi, jolloin ne ovat syntyneet lukuunottamatta kone- ja laitehankintoja, jotka poistetaan suunnitelman mukaisesti viidessä vuodessa.

Tuloverot

Tuloverot koostuvat tilikauden veroista ja laskennallisista veroista. Tilikauden verot sisältävät tilikauden tulosta vastaavat arvioidut verot sekä aikai-sempien tilikausien verojen oikaisu. Laskennallisten verovelkojen ja -saamisten netto-muutos tilikauden aikana kirjataan laskennallisen veron muutokseksi tuloslaskelmaan.

Liikevaihto ja tuloustuseriaatteet

Myydyt tavarat ja tuotetut palvelut

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Yleensä tuloutus tapahtuu luovutettaessa suorite. Tuotot palveluista kirjataan silloin kun palvelu on suoritettu. Liikevaihtoa kirjattaessa myyntituotoista on vähennetty mm. välilliset verot ja alennukset. Mahdolliset kurssierot kirjataan rahoitustuottojen ja -kuluja ryhmään.

Pitkäaikaishankkeet

Pitkäaikaishankkeen tulot kirjataan tuotoiksi valmistusasteen perusteella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Valmistusaste määri-tellään kuhunkin hankkeeseen liittyen tarkastelu-hetkeen mennessä suoritetusta työstä johtuvien menojen osuutena hankkeen arvoituista kokonais-menoista tai suoritettujen työtuntien osuutena hank-keen arvoituista kokonaistyötunneista.

Kun pitkäaikaishankkeen lopputulosta ei voida arvioida luotettavasti, hankkeesta johtuvat menot kirjataan kuluiksi samalla kaudella, kun ne ovat syntyneet ja hankeesta saatavia tuottoja kirjataan vain siihen määrään asti, kun toteutuneita menoja vastaava rahamäärä on saatavissa. Kun on todennäköistä, että hankkeen valmiiksi saattamiseen tarvittavat kokonais-menot ylittävät hankkeesta saatavat kokonaistulot, odotettavissa oleva tappio kirjataan kuluksi välittö-mästi.

Liiketoiminnan muut tuot ja kulut

Liiketoiminnan muina tuottoina kirjataan omaisuuden myyntivoitot ja muut kuin varsinaiseen varsinaiseen suoritemyynniin liittyvät tuotot kuten vuokratuotot.

Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät omai-suuden myyntitappiot ja muut kuin varsinaiseen suoritemyynniin liittyvät kulut.

	Emoyhtiö 2008	Emoyhtiö 2007
2. Liikevaihto markkina-alueittain		
EUR 1000		
Eurooppa	72 778	67 166
josta Suomi	13 339	9 329
Pohjois-Amerikka	35 702	36 121
Aasia ja Australia	62 745	48 743
Afrikka, Etelä- ja Keski-Amerikka	12 446	8 631
Yhteensä	<u>183 671</u>	<u>160 661</u>
3. Liiketoiminnan muut tuotot		
EUR 1000		
Vuokratuotot		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	12	1
Liiketoiminnan muut tuotot	71	0
Yhteensä	<u>83</u>	<u>1</u>
Liiketoiminnan muut kulut		
Suojaustoimintaan liittyvien johdannaisten kurssitappiot	-2 317	-366
4. Henkilöstö		
EUR 1000		
Henkilöstökulut		
Palkat	38 208	34 150
Eläkekulut	5 982	4 740
Muut henkilösivukulut	3 381	3 036
Yhteensä	<u>47 571</u>	<u>41 925</u>
Henkilöstö keskimäärin vuoden aikana (henkilöä)		
Suomessa	724	669
Suomen ulkopuolella	10	8
Yhteensä	<u>734</u>	<u>677</u>
Henkilöstö 31.12.		
Suomessa	735	687
Suomen ulkopuolella	12	7
Yhteensä	<u>747</u>	<u>694</u>
Palkat		
EUR 1000		
Toimitusjohtajalle maksetut palkat ja palkkiot		
Forsén Kjell toimitusjohtaja		
Palkka	326	261
Palkkiot	72	23
Ketonen Pekka toimitusjohtaja		
Palkkiot	216	281
Hallituksen jäsenille maksetut palkkiot		
Gustavsson Stig hallituksen jäsen	25	20
Neuvo Yrjö hallituksen jäsen	25	20
Niinivaara Mikko hallituksen jäsen	25	20
Torkko Maija hallituksen jäsen	25	20
Voipio Mikko hallituksen jäsen	25	20
Voipio Raimo hallituksen puheenjohtaja	35	30
Yhteensä	774	695
Muulle henkilökunnalle maksetut palkat	35 045	32 356
Yhteensä	<u>35 820</u>	<u>33 051</u>

Toimitusjohtajalle ja hallituksen jäsenille ei ole myönnetty rahallainoja eikä heidän puolestaan ole annettu vakuuksia tai vastuusitoumuksia.

Toimitusjohtajan eläkeikä ja eläkkeen määräytymisperusteet: 62 vuotta

Toimitusjohtajalla on maksupohjainen lisäeläkejärjestely.

	Emoyhtiö 2008	Emoyhtiö 2007
5. Rahoitustuotot ja -kulut		
EUR 1000		
Osinkotuotot		
Konserniyhtiöiltä	3,967	3,659
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Konserniyhtiöiltä	632	786
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	3,927	2,759
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien varojen käyvän arvon muutos*	-2,209	1,460
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Muilta	-2,385	-626
Kurssivoitot ja -tappiot		
Konserniyhtiöiltä	82	-1,434
Muilta	836	-1,120
Yhteensä	4,850	5,485
6. Välittömät verot		
EUR 1000		
Tilikauden verot	8,027	6,980
Verot aikaisemmilta vuosilta	286	0
Ulkomaille maksetut muut verot	982	187
Yhteensä	9,296	7,167

7. Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Emoyhtiö 2008			
EUR 1000	Aineettomat	Muut pitkä-	
Aineettomat hyödykkeet	oikeudet	vaikutteiset	Yhteensä
		menot	
Hankintameno 1.1.	13,892	781	14,673
Lisäykset	455	127	582
Vähennykset	-421	-39	-460
Siirrot erien välillä	52	-	52
Hankintameno 31.12.	13,977	870	14,846
 Kertyneet poistot ja arvonlennukset 1.1.	 12,037	 489	 12,526
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-421	-39	-459
Tilikauden poistot	852	28	879
Kertyneet poistot 31.12.	12,468	478	12,946
 Kirjanpitoarvo 31.12.2008	 1,509	 392	 1,900
 Emoyhtiö 2007			
EUR 1000			
Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat	Muut pitkä-	
	oikeudet	vaikutteiset	
		menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	13,193	781	13,974
Lisäykset	397	-	397
Vähennykset	-316	-	-316
Siirrot erien välillä	617	-	617
Hankintameno 31.12.	13,892	781	14,673
 Kertyneet poistot ja arvonlennukset 1.1.	 11,617	 447	 12,064
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-314	-	-314
Tilikauden poistot	735	41	776
Kertyneet poistot 31.12.	12,037	489	12,526
 Kirjanpitoarvo 31.12.2007	 1,854	 293	 2,147

Emoyhtiö 2008**EUR 1000**

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja Kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesken-eräiset inv.	Yhteensä
Aineelliset hyödykkeet						
Hankintameno 1.1.	1 193	28 407	34 620	27	3 984	68 231
Lisäykset	-	-	2 456	-	6 440	8 896
Vähennykset	-	-	-733	-	-	-733
Siirrot erien välillä	-	105	1 108	-	-1 265	-52
Hankintameno 31.12.	1 193	28 512	37 451	27	9 159	76 342
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	14 734	27 579	-	-	42 313
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	-718	-	-	-718
Tilikauden poistot	-	1 452	2 502	-	-	3 954
Kertyneet poistot 31.12.	0	16 187	29 363	0	0	45 549
Arvonkorotukset	84	5 618	-	-	-	5 702
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	1 277	17 943	8 088	27	9 159	36 494

Emoyhtiö 2007**EUR 1000**

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja Kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesken-eräiset inv.	Yhteensä
Aineelliset hyödykkeet						
Hankintameno 1.1.	1 193	28 407	32 655	27	3 008	65 291
Lisäykset	-	-	1 557	-	3 049	4 606
Vähennykset	-	-	-1 048	-	-	-1 048
Siirrot erien välillä	-	-	1 456	-	-2 073	-617
Hankintameno 31.12.	1 193	28 407	34 620	27	3 984	68 231
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	13 213	26 093	-	-	39 306
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	-985	-	-	-985
Tilikauden poistot	-	1 522	2 471	-	-	3 992
Kertyneet poistot 31.12.	0	14 734	27 579	0	0	42 313
Arvonkorotukset	84	5 618	-	-	-	5 702
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	1 277	19 291	7 041	27	3 984	31 620

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin kuuluvien koneiden ja laitteiden poistamaton hankintameno 31.12.2008 oli 26,3 miljoonaa euroa (24,7 miljoonaa euroa 31.12.2007).

Emoyhtiö 2008**EUR 1000**

	Tytäryhtiö-osakkeet	Muut osakkeet ja osuudet	Pitkäaikaiset saamiset konserni-yhtiöiltä	Yhteensä
Sijoitukset				
Hankintameno 1.1.	21 425	1	9 714	31 139
Lisäykset	-	100	-	100
Vähennykset	-	0	-876	-876
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	21 425	101	8 838	30 363

Emoyhtiö 2007**EUR 1000**

	Tytäryhtiö-osakkeet	Muut osakkeet ja osuudet	Pitkäaikaiset saamiset konserni-yhtiöiltä	Yhteensä
Sijoitukset				
Hankintameno 1.1.	21 425	1	12 377	33 802
Vähennykset	-	0	-2 663	-2 663
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	21 425	1	9 714	31 139

8. Siirtosaamiset**EUR 1000**

	2008	2007
Verosaamiset	991	2 928
Muut siirtosaamiset	1 750	4 949
	2 741	7 877

9. Rahoitusarvopaperit**EUR 1000**

	2008	2007
Korkorahastosijoitukset	25 310	42 597

Korkorahastosijoitukset, jotka muodostuvat kassavarojen lyhytaikaisesta sijoittamisesta, on kirjattu käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Näiden korkorahastojen korkopapereiden maturiteetti on enimmillään yksi vuosi. Korkorahastosijoitukset ovat julkisesti noteerattuja arvopapereita, joiden käypä arvo määräytyy markkinoilla. Käyvän arvon muutos on kirjattu tuloslaskelmaan rahoitustuottojen ja kulujen ryhmään.

10. Muut saamiset	2008	2007
EUR 1000		
Maksetut ennakkomaksut	332	782
Muut	90	201
	422	984

11. Rahavarat	2008	2007
EUR 1000		
Rahat ja pankkisaamiset		
Käteinen raha ja pankkitilien saldot	18 597	7 453
Sijoitustodistukset	41 604	31 851
	60 201	39 304

Sijoitustodistukset muodostuvat lyhytaikaisista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden maturiteetti on alle 3 kuukautta ja jotka muodostuvat lähinnä kassavarojen lyhytaikaisesta sijoittamisesta.

Valuutta- ja korkorisien suojaamiseksi tehtyjen johdannaissopimusten käyvät arvot

EUR 1000	2008	2007
Valuuttatermiinit	222	450
Käyvät arvot yhteensä	222	450

Käyvän arvon muutos on kirjattu tuloslaskelmaan rahoitustuottojen ja kulujen ryhmään.

12. Laskennalliset verosaamiset- ja velat	2008	2007
EUR 1000		
Poistoeron laskennallinen verovelka*	397	416

*Poistoeron laskennallista verovelkaa ei ole kirjattu emoyhtiön taseeseen.

Arvonkorotusten laskennallista verovelkaa ei ole huomioitu. Realisoituessaan arvonkorotusten verovaikutus nykyisen verokannan 26 % vallitessa olisi 1.482,5 tuhatta euroa.

13. Oma pääoma

Emoyhtiön osakkeet jakautuvat osakelajeittain siten, että K-sarjan osakkeita (20 ääntä/osake) on 3.405.584 kpl ja A-sarjan osakkeita (1 ääni/osake) 14.812.780 kpl. Yhtiöjärjestyksen mukaan K-sarjan osake voidaan muuntaa A-sarjan osakkeeksi yhtiöjärjestyksestä tarkemmin ilmenevällä tavalla.

EUR 1000	2008	2007
Osakepääoma		
Sarja A 1.1.	6 224	6 223
Konvertoitu K -osakkeista	1	1
Sarja A 31.12.	6 225	6 224
Sarja K	1 437	1 437.4
Konvertoitu A -osakkeiksi	-1	-0.8
Osakepääoma 31.12.	7 661	7 661
Ylikurssirahasto 1.1.	22 306	22 306
Ylikurssirahasto 31.12	22 306	22 306
Voittovarot edellisiltä tilikausilta 1.1.	131 245	124 039
Osingonjako	-15 478	-15 478
Omat osakkeet	-252	-252
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	115 515	108 309
Tilikauden tulos	24 794	22 684
Oma pääoma yhteensä	170 276	160 960

14. Pakolliset varaukset**EUR 1000**

Muut pakolliset varaukset	481	178
	<u>481</u>	<u>178</u>

Vuoden 2008 ja 2007 varaukset liittyvät yhtiön organisaatorakenteen uudistamiseen.

15. Pitkäaikainen vieras pääoma

Yhtiöllä ei ole pitkäaikaisia lainoja, jotka erääntyvät yli 5 vuoden kuluttua.

16. Siirtovelat**EUR 1000**

	2008	2007
Palkka- ja sosiaalikulovelat	11 319	11 314
Verovelat	908	0
Muut siirtovelat	3 474	2 172
	<u>15 702</u>	<u>13 486</u>

17. Saamiset ja velat muilta Vaisala-konsernin yhtiöiltä**EUR 1000**

	2008	2007
Pitkäaikaiset lainasaamiset	8 838	9 714
Lyhytaikaiset lainasaamiset	1 437	1 359
Myyntisaamiset	8 908	8 616
Siirtosaamiset	11	47
Saamiset yhteensä	<u>19 194</u>	<u>19 735</u>
Ostovelat	1 654	904
Siirtovelat	251	20
Velat yhteensä	<u>1 906</u>	<u>924</u>

18. Vastuositoumukset ja annetut pantit**EUR 1000**

	2008	2007
Omasta velasta/sitoumuksesta		
Takaukset	13 024	8 030
Konserniyhtiöiden puolesta		
Takaukset	1 658	1 581
Muut omat vastuut		
Annetut pantit	90	54
Leasingvastuut		
Tilikaudella maksettavat	438	421
Myöhemmin maksettavat	504	418
	<u>942</u>	<u>839</u>

Vastuositoumukset ja annetut pantit yhteensä 15 713 10 504

Johdannaissopimukset**EUR 1000**

Valuutta- ja korkoriskien suojaamiseksi tehtyjen johdannaissopimusten pääoma-arvot;

Valuuttatermiinit	14 829	14 337
Pääoma-arvot yhteensä	<u>14 829</u>	<u>14 337</u>

19. Tilintarkastajan palkkiot**EUR 1000**

	2008	2007
KHT-yhteiso PricewaterhouseCoopers Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	63	66
Veroneuvonta	20	51
Muut palkkiot	49	6
Yhteensä	<u>131</u>	<u>124</u>

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2008

	% äänistä	% K-osakkeista	% A-osakkeista	% osakk.yht.	
Suomalainen Tiedekatemia	21.7	25.8	3.1	7.3	
Novamator Oy	12.8	13.5	9.4	10.1	
Mikko Voipio	7.7	8.8	2.2	3.4	
Anja Caspers	7.0	8.3	1.3	2.6	
Raimo Voipio	5.8	6.7	1.7	2.6	
Tauno Voipio	4.2	4.6	2.0	2.5	
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	4.1	4.0	4.2	4.2	
Inkeri Voipio	2.2		12.3	10.0	
Minna Luokkanen	2.0	2.4	0.1	0.5	
Jaakko Väisälä kuolinpesä	1.6	1.8	1.1	1.2	
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1.2		6.6	5.4	
Hallintarekisteröidyt:	4.4	0.0	24.4	19.8	
	kpl	äänistä	K-osakkeista	A-osakkeista	osakk.yht.
Yritykset	195	13.2	13.5	11.5	11.9
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	15	5.0	4.0	9.2	8.2
Julkisyhteisöt	5	1.7		9.4	7.7
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	63	22.1	25.8	4.8	8.7
Kotitaloudet	4,249	53.6	56.6	39.5	42.7
Ulkomaat ja hallintarekisteröidyt	37	4.6	0.0	25.5	20.7
Arvo-osuusjärjestelmään siirtämättä		0.0	0.0	0.1	0.0
	4,564	100.0	100.0	100.0	100.0

Omistuksen jakautuminen osakemäärän suhteessa 31.12.2008

Osakkeiden lkm	Omistajia	% omistajista	% äänistä	% osakk.yht.	K-osakkeen omistajia	% K-osakkeista	A-osakkeen omistajia	% A-osakkeista
1-100	1,767	38.7	0.1	0.6	2	0.0	1,767	0.7
101-1000	2,347	51.4	1.1	4.6	19	0.3	2,345	5.6
1001-10000	364	8.0	2.9	5.3	25	3.8	357	6.4
10001-100000	65	1.4	18.1	12.6	24	24.1	56	12.3
100001-	21	0.5	77.7	76.9	7	71.8	18	75.0
Arvo-osuusjärjestelmään siirtämättä	-	-	0.0	0.0	-	0.0	-	0.1
Yhteensä	4,564	100.0	100.0	100.0	77	100.0	4,543	100.0

Vaisala Oyj:n hallituksen jäsenten omistamien ja hallitsemien osakkeiden lukumäärä 31.12.2008 oli 1.353.425 kpl ja osuus kokonaisäänimäärästä 15,6 % (vuonna 2007 1.394.601 kpl ja 16,6 % kokonaisäänimäärästä).
Yhtiön toimitusjohtaja ei omistanut osakkeita tai optioita 31.12.2008.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaalla helmikuun 12. päivänä 2009

Raimo Voipio
puheenjohtaja

Stig Gustavson

Mikko Niinivaara

Erjo Neuvo

Mikko Voipio

Maija Törkkö

Kjell Forsén
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vantaalla helmikuun 12. päivänä 2009

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Mikko Nieminen
KHT

Hannu Pellinen
KHT

Vaisala Oyj

Luettelo käytetyistä kirjanpitoKirjoista ja tositelajeista

Käytetyt tilikirjat:

Kassakladi	Atk-tulosteena
Pääkirja	Atk-tulosteena
Päiväkirja	Atk-tulosteena
Myyntireskontra	Atk-tulosteena
Ostoreskontra	Atk-tulosteena
Käyttöomaisuusreskontra	Atk-tulosteena
Palkkakortit	Atk-tulosteena
Tase-erittelyt	Sidottu
Tasekirja	Sidottu

Käytetyt tositelajit: Mfg

Ostoreskontra	APvkkppx
Myyntireskontra	ARvkkppx
Varastotapahtumat	ICvkkppx
Ostotapahtumat	POvkkppx
Myyntilaukset	SOvppkx
Valmistuslauhset	WOvppkx
Muistiotositteet	JLvppkx
Palkkatapahtumat	
Pankkitapahtumat	
Muut muistioviennit	
Vastaviennilliset muistiot	RVvppkx
Käyttöomaisuuden poistot	
Muut jaksotettavat muistiot	

vv = syöttövuosi

kk= syöttökuukausi

pp= syöttöpäivämäärä

x = tositenumero